

Jaarverslag 2012

Stichting Pensioenfonds Hewlett-Packard Nederland

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag 2012 van Stichting Pensioenfonds Hewlett-Packard Nederland.

Het jaar 2012 was een moeilijk jaar voor de Nederlandse pensioenfondsden. Mede als gevolg van de Europese schuldencrisis waren de financiële markten zeer onrustig. De aandelenmarkten hebben in 2012 wisselende resultaten laten zien en de rente daalde gedurende het jaar tot een zeer laag niveau.

Ook ons pensioenfonds heeft daar in 2012 de gevolgen van gezien. In eerste instantie heeft het herstel van de dekkingsgraad zich voortgezet. Eind mei 2012 was de dekkingsgraad toegenomen van 105% tot 108%. Vanaf juni daalde de rente en daarmee ook de dekkingsgraad.

Vanaf september 2012 mogen pensioenfondsden gebruik maken van een andere rekenrente, de zogenaamde 'Ultimate Forward Rate' (UFR). Bij deze methode wordt uitgegaan van een risicovrije rente voor de lange termijn van 4,2%. Dit is hoger dan de huidige marktrente waardoor de waardering van de verplichtingen lager uitvalt. De positieve invloed op de dekkingsgraad van ons fonds was ongeveer 3%-punt. De dekkingsgraad ultimo september kwam daardoor uit op ruim 108%. In november was de voorlopige dekkingsgraad gestegen tot boven 109%. Daardoor kon in december worden besloten om per 1 januari 2013 een gedeeltelijke toeslag te verlenen op de ingegane pensioenen en de pensioenaanspraken van de gewezen deelnemers.

De definitieve dekkingsgraad ultimo 2012 kwam uit op 108,2%. Dit is 1,6%-punt boven het niveau waarvan werd uitgegaan in het herstelplan. In vergelijking met veel andere pensioenfondsden in Nederland is de financiële positie van ons pensioenfonds redelijk te noemen. Het korten van pensioenaanspraken is bij ons fonds niet aan de orde.

De financiële positie van het pensioenfonds is echter nog niet voldoende. Het fonds heeft nog niet voldoende buffers, waardoor er sprake is van een zogenaamd reservetekort. Het eigen vermogen is lager dan het vereiste eigen vermogen waarbij een dekkingsgraad hoort van 117%. Er is daarom nog steeds een lange termijn herstelplan van toepassing. De komende jaren zal het fonds langzamerhand weer voldoende reserve moeten opbouwen en zal de dekkingsgraad moeten stijgen tot een niveau van ten minste 117%.

In dit jaarverslag wordt uitgebreid aandacht besteed aan de ontwikkelingen bij ons pensioenfonds in 2012. Het bestuur wil hierbij iedereen bedanken die zich in het verslagjaar voor het pensioenfonds heeft ingezet.

Inhoud	pag.
1. Meerjarenoverzicht	4
2. Personalia	5
3. Bestuursverslag	8
3.1 Inleiding	8
3.2 Bestuursbeleid en gang van zaken in 2012	8
3.3 Financiële markten in 2012	19
3.4 Pensioenregeling	20
3.5 Verzekerden	24
3.6 Pensioenverplichtingen	25
3.7 Herverzekering	26
3.8 Beleggingen	26
3.9 Analyse van het resultaat en vermogen	30
3.10 Risico en beheersing	31
4. Jaarrekening	37
4.1 Balans per 31 december (na resultaatverdeling)	37
4.2 Staat van baten en lasten	38
4.3 Kasstroomoverzicht	39
4.4 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling in de jaarrekening	40
4.5 Toelichting balans	43
4.6 Toelichting staat van baten en lasten	48
5. Overige gegevens	52
5.1 Vaststelling	52
5.2 Resultaatbestemming	52
5.3 Uitvoeringsovereenkomst met de werkgevers	52
5.4 Samenvatting rapport Visitatiecommissie	53
5.4 Oordeel Verantwoordingsorgaan	55
5.5 Actuariële verklaring	58
5.6 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	60

1. Meerjarenoverzicht

	2012	2011	2010	2009	2008
Aantallen					
Deelnemers	1.848	1.909	1.964	2.091	2.228
Gewezen deelnemers	4.134	4.090	4.057	3.912	3.835
Pensioengerechtigden	1.393	1.292	1.171	1.074	971
Totaal	7.375	7.291	7.192	7.077	7.034
Ouderdomspensioen	1.100	1.010	904	822	730
Nabestaandenpensioen	201	182	164	147	138
Wezenpensioen	52	56	58	58	51
Arbeidsongeschiktheidspensioen	40	44	45	47	52
Totaal pensioengerechtigden	1.393	1.292	1.171	1.074	971
Bedragen x € 1.000					
Beleggingsopbrengsten	128.533	59.812	89.334	108.625	-130.289
Premiebijdragen	29.484	37.368	31.328	31.528	30.551
Pensioenuitkeringen					
-Ouderdomspensioen	20.106	19.098	18.019	17.036	15.964
-Nabestaandenpensioen	1.868	1.708	1.622	1.446	1.371
-Wezenpensioen	159	161	167	152	118
-Arbeidsongeschiktheidspensioen	383	461	428	443	479
Totaal pensioenuitkeringen	22.516	21.428	20.236	19.077	17.932
Saldo overdrachten van rechten	- 222	- 1.937	20.046	- 187	- 1.406
Saldo van baten en lasten	34.476	- 40.999	9.737	102.147	-265.196
Beleggingen	1.095.818	971.936	901.174	785.802	649.230
Overige activa en passiva	9.314	978	133	- 1.561	14.771
Totaal aanwezig vermogen	1.105.132	972.914	901.307	784.241	664.001
Technische voorzieningen	1.027.493	929.751	817.145	709.816	691.723
Stichtingskapitaal en reserves	77.639	43.163	84.162	74.425	-27.722
Minimaal vereist vermogen	39.757	36.312	32.076	28.782	27.834
Vereist eigen vermogen	160.102	141.325	132.270	121.030	150.238
Toetswaarde solvabiliteit	138.657	121.527	123.801	120.794	129.358
Dekkingsgraad	108%	105%	111%	111%	96%
Rendement	13,5%	7,2%	11,1%	16,4%	- 16,5%

2. Personalia

Bestuur

Bestuurssamenstelling per 31 december 2012:

Namens de werkgevers:

- Marcel Lasonder (voorzitter, vanaf 10 juni 2010)
- Jack Dekker (vanaf 14 juni 2007)
- John Sutherland (vanaf 17 december 2007)
- Harald Werner (vanaf 1 juli 2006)

Namens de werknemers:

- Peter van der Heijden (vanaf 22 juni 2000)
- Henk Splint (vanaf 10 juni 2010)
- René van Warmerdam (vanaf 1 november 2009)

Namens de gepensioneerden:

- Simon Dijkhuizen (vanaf 1 juli 2008, herkozen in 2012)

De eerste vier bestuursleden zijn benoemd door de werkgevers.

De drie werknemersbestuursleden zijn benoemd door de ondernemingsraad en een bestuurslid is gekozen door de gepensioneerden.

De samenstelling van het bestuur is in 2012 niet gewijzigd.

Na afloop van het jaar is Harald Werner afgetreden als bestuurslid.

Hij werd opgevolgd door Coen Timmer. De benoeming van Coen Timmer is op 7 februari 2013 goedgekeurd door De Nederlandsche Bank (DNB).

Vanaf die datum is Coen Timmer formeel toegetreden tot het bestuur.

Het bestuur dankt Harald Werner voor de werkzaamheden die hij als lid van diverse bestuurscolleges voor het fonds heeft verricht.

Dagelijks Bestuur

Als leden van het Dagelijks Bestuur (DB) fungeerden in 2012 de bestuursleden René van Warmerdam en Harald Werner, alsmede Frank Heijnis (secretaris).

Het DB is belast met het dagelijks beleid van de stichting en heeft als taken onder meer:

- voorbereiding van de beleidsbeslissingen van het bestuur;
- toezicht op de beheerstaken van het bestuur conform de statuten;
- voorbereiding van de bestuursvergaderingen;
- besluitvorming over individuele gevallen.

Communicatiecommissie

Als leden van de communicatiecommissie fungeerden in 2012 de bestuursleden Jack Dekker, Simon Dijkhuizen en Marcel Lasonder.

Klachtencommissie

De klachtencommissie bestond in 2012 uit de bestuursleden Henk Splint en Jack Dekker.

Deelnemersraad

Samenstelling per 31 december 2012:
namens de actieve deelnemers

- Gerard van Zelst, voorzitter
- Stan Bosch, secretaris
- Bert Ypey
- Ids Sijbrandij

namens de gepensioneerden

- Klaas Nienhuis
- Hans Suijs
- Rinze Braaksma

namens de gewezen deelnemers

- Frits Nolet

In december 2012 is Dick van Gaalen afgetreden als lid van de deelnemersraad. Hij werd opgevolgd door Rinze Braaksma. Hiermee is het aantal gepensioneerden in de deelnemersraad verhoogd van twee naar drie ten koste van het aantal actieve deelnemers. Rinze Braaksma was de eerste reserve kandidaat vanuit de laatstgehouden verkiezingen. De samenstelling van de deelnemersraad is hierdoor weer in lijn gebracht met de getalsverhouding tussen het aantal actieve deelnemers en gepensioneerden in het fonds. Het bestuur spreekt zijn dank uit aan Dick van Gaalen voor de werkzaamheden die hij voor het fonds heeft verricht.

Verantwoordingsorgaan

Het verantwoordingsorgaan was ultimo 2012 als volgt samengesteld:

- Hans Daniels en Rob Idink, namens de werkgever
- Gerard van Zelst en Stan Bosch, namens de actieve deelnemers
- Hans Suijs en Klaas Nienhuis, namens de gepensioneerden

Intern toezicht

Er is gekozen voor intern toezicht door een visitatiecommissie. In het najaar van 2012 heeft voor de tweede keer een intern toezicht onderzoek plaatsgevonden door Visitatiecommissie Holland. Een samenvatting van het verslag van de visitatiecommissie is in dit jaarverslag opgenomen.

Overige functionarissen

- Frank Heijnis, Aon Hewitt, secretaris
- Jos Snoeren, Hewlett-Packard, compliance officer

Actuarissen

- Hans van den Hatert, Aon Hewitt (adviserend actuaris)
- Bart Weijers, Towers Watson (certificerend actuaris)

Accountant

- Hildegard Elgersma, Ernst & Young Accountants LLP

3. Bestuursverslag

3.1 Inleiding

Het bestuur brengt hierbij verslag uit over het boekjaar 2012.

Het pensioenfonds voert de volgende pensioenregelingen uit:

- de pensioenregelingen van HP Nederland B.V., inclusief de excedentregeling en de premiepensioenregeling;
- de oude pensioenregeling van pre-merger HP Nederland B.V. m.b.t. ouderenregelingen, gewezen deelnemers en gepensioneerden;
- de oude pensioenregelingen van pre-merger Digital m.b.t. ouderenregelingen, gewezen deelnemers en gepensioneerden.

Het aantal aangesloten ondernemingen bleef ongewijzigd vijf.

3.2 Bestuursbeleid en gang van zaken in 2012

Bestuursvergaderingen

Het bestuur kwam in het verslagjaar 2012 zes maal in vergadering bijeen. Voorts werden er twee gezamenlijke vergaderingen gehouden met de deelnemersraad en een gezamenlijke vergadering met het verantwoordingsorgaan.

Hierna zal kort worden ingegaan op de diverse onderwerpen die in 2012 de aandacht van het bestuur hebben gehad.

Beleggingsbeleid en beleggingsresultaten

De aandelenportefeuille liet in 2012 een goed resultaat zien, waarbij het rendement met 14,2% iets lager was dan de benchmark van 14,4%.

Dit is een gevolg van de kosten die wel worden meegenomen in het rendement van het passieve mandaat bij State Street maar niet in de benchmark.

In de categorie onroerend goed behaalde de portefeuille een zeer goed rendement van 29,5%, waarmee deze aanzienlijk hoger was dan de benchmark van 25,9%.

Op de vastrentende waarden werd een rendement van 14,5% behaald. Daarmee kwam het resultaat voor 2012 1,3% hoger uit dan de gehanteerde benchmark van 13,2%.

Voor het fonds resulteerde dit in een *totaal rendement* van 14,6% over de totale beleggingsportefeuille. Dit was hoger dan de gehanteerde benchmark van 14,0%.

Het bovengenoemde rendement is exclusief het negatieve resultaat in verband met de gedeeltelijke afdekking van het valutarisico. Inclusief dit resultaat komt het totale resultaat over 2012 uit op 13,5%.

Het rendement (exclusief valuta-afdekking) over de afgelopen jaren ten opzichte van de benchmark is hierna weergegeven.

<u>Jaar</u>	<u>Rendement</u>		<u>Benchmark</u>
2012	14,6%		14,0%
2011	8,6%		9,1%
2010	14,8%		14,5%
2009	16,4%		14,7%
2008	-/- 16,5%	-/-	13,1%
2007	-/- 0,5 %		1,0 %
2006	7,6 %		7,6 %

Het positieve resultaat ten opzichte van de benchmark is vooral een gevolg van de relatief goede resultaten op de vastgoedportefeuille van Morgan Stanley en op de obligatieportefeuille van Russell.

In het beheer van de diverse portefeuilles vonden in 2012 enkele wijzigingen plaats.

In verband met de aanhoudende eurocrisis besloot het bestuur in juli 2012 uit een oogpunt van risicobeperking het mandaat in Europese aandelen bij State Street te beëindigen.

Dit betrof een mandaat van ongeveer € 100 miljoen.

De vrijkomende gelden werden over drie mandaten verdeeld:

- 25% ging naar het wereldwijde aandelenmandaat bij State Street
- 25% ging naar het opkomende markten aandelenmandaat bij State Street
- 50% ging naar een nieuw mandaat van obligaties in opkomende markten van Stone Harbor.

Het totale vermogen was ultimo 2012 en 2011 als volgt belegd:

Categorie	Beheerder	Bedragen 2012	Bedragen 2011
Aandelenfondsen	State Street	€ 330,9 miljoen	€ 328,5 miljoen
Obligatiefondsen (incl. LDI-fonds)	BlackRock	€ 433,8 miljoen	€ 373,7 miljoen
Obligatiefondsen	Russell	€ 158,3 miljoen	€ 168,6 miljoen
Obligatiefondsen	Stone Harbor	€ 47,2 miljoen	€ 0,0 miljoen
Onroerend goed fondsen	Morgan Stanley	€ 44,8 miljoen	€ 34,6 miljoen
Valutatermijncontracten	State Street	€ 4,1 miljoen	€ 0,0 miljoen
Flexioenrekeningen (risico deelnemers)	Robeco	€ 76,5 miljoen	€ 66,5 miljoen
Totaal belegd vermogen (afgerond)		€ 1.096 miljoen	€ 972 miljoen

Het bestuur heeft in maart 2012 het beleggingsplan 2012 vastgesteld. In dit plan worden de tactische doelstellingen en de verwachte ontwikkelingen voor dat jaar nader uiteengezet.

Het pensioenfonds belegt in zogenaamde beleggingsfondsen van de hiervoor genoemde vermogensbeheerders.

In 2010 is in samenwerking met de beleggingsadviseur gestart met een onderzoek om meer inzicht te krijgen in de mogelijke risicovolle beleggingen die zich binnen deze beleggingsfondsen bevinden.

Via een zogenaamde 'look through' service die de bewaarder van de beleggingen, BNY Mellon, biedt, wordt meer inzicht verkregen in de daadwerkelijke beleggingen die zich binnen deze beleggingsfondsen bevinden. De hoofdlijnen van deze rapportages maken inmiddels deel uit van de risicorapportage die het bestuur elk kwartaal ontvangt.

De risicorapportages zijn besproken in de beleggingscommissie en in het bestuur en vormen een onderdeel van het risicomanagement. Er zijn geen wijzigingen aangebracht in het beleggingsbeleid naar aanleiding van de 'look through' rapportages.

Herstelplan en financiële positie

Op 31 december 2008 verkeerde het pensioenfonds in een situatie van onderdekking omdat de dekkingsgraad lager was dan 105%.

Op basis daarvan is op 30 maart 2009 bij De Nederlandsche Bank (DNB) een herstelplan ingediend.

Het herstelplan is mede gebaseerd op een door Ortec op verzoek van het fonds uitgevoerde continuïteitsanalyse.

Het herstelplan was er op gericht dat het pensioenfonds binnen een periode van 3 jaar weer op een dekkingsgraad van minimaal 105% zou komen en binnen een periode van 15 jaar weer voldoende reserves zou hebben om uit de situatie van een 'reservetekort' te komen.

De belangrijkste maatregelen zijn:

- in de jaren 2009, 2010 en 2011 worden de pensioenen voor de gewezen deelnemers en gepensioneerde deelnemers niet geïndexeerd; daarna zal gedeeltelijk kunnen worden geïndexeerd conform het dienaangaande in de Abtn vastgelegd beleid;
- jaarlijks wordt de gedempte kostendeekkende premie door de werkgever aan het fonds betaald zoals vastgelegd in de uitvoeringsovereenkomst en de Abtn;
- in de jaren 2009, 2010 en 2011 betaalt de werkgever per jaar een extra bijdrage van € 7,3 miljoen, zodat de verwachte dekkingsgraad ultimo 2011 gelijk is aan 105%;
- hoewel de beleggingen van het fonds ultimo 2008 overwogen waren in vastrentende waarden (obligaties), vond er op korte termijn geen 'rebalancing' plaats; dit gebeurde geleidelijk in de periode tot eind 2011.
- de rentegevoeligheid van de dekkingsgraad is verder beperkt en de valutarisico's werden geheel afgedekt.

Het herstelplan werd in juni 2009 ongewijzigd goedgekeurd door DNB.

Per ultimo 2011 is het korte termijn herstelplan door het bestuur als beëindigd beschouwd. De dekkingsgraad was op dat moment 105%. Dit is schriftelijk medegedeeld aan DNB in juni 2012. Van DNB is geen reactie ontvangen.

Vanaf 1 januari 2012 is uitsluitend nog het lange termijn herstelplan van toepassing.

Gedurende het verslagjaar heeft het bestuur de ontwikkeling van de financiële positie van maand tot maand gevolgd.

Binnen 5 werkdagen na afloop van elke maand is een zo goed mogelijke inschatting van de dekkingsgraad ingediend bij DNB.

In 2012 liet de ontwikkeling van de dekkingsgraad een wisselend beeld zien vooral als gevolg van de beweeglijkheid van de rente en aandelenmarkten. In juni 2012 daalde de dekkingsgraad tot 103 % als gevolg van de sterke rentedaling en de daling van de aandelenmarkten. In de laatste maanden van het verslagjaar steeg de dekkingsgraad geleidelijk weer tot 108% ultimo 2012.

Bij de berekening van de dekkingsgraad is vanaf september 2012 gebruik gemaakt van de zogenaamde Ultimate Forward Rate (UFR). Bij deze methode wordt uitgegaan van een risicovrije rente voor de lange termijn van 4,2%. Dit is hoger dan de huidige marktrente waardoor de waardering van de verplichtingen lager uitvalt. De positieve invloed op de dekkingsgraad van ons fonds was ongeveer 3%-punt. De dekkingsgraad ultimo september daardoor kwam uit op ruim 108%.

Tijdens het verslagjaar is de ontwikkeling van de financiële positie via de website (maandelijks) en via het Pensioen Magazine gecommuniceerd naar de deelnemers en gepensioneerden van het fonds. De definitieve dekkingsgraad ultimo 2012 kwam met 108,2% hoger uit dan het verwachte niveau volgens het herstelplan van 106,6%.

In februari 2012 is de derde formele evaluatie van het herstelplan ingediend bij DNB. De ingediende evaluatie was mede gebaseerd op de uitkomsten van de aanvullende continuïteitsanalyse die door Ortec op verzoek van het bestuur is uitgevoerd. In februari 2013 is de vierde evaluatie bij DNB ingediend gebaseerd op de voorlopige situatie per 31 december 2012.

Indexatie per 1 januari 2013

Het bestuur heeft in de bestuursvergadering van december 2012 besloten de ingegane pensioenen en premievrije aanspraken per 1 januari 2013 gedeeltelijk te verhogen. Dit besluit is gebaseerd op het in de Actuariële- en bedrijfstechnische nota (Abtn) vastgelegde beleid.

Omdat de geschatte dekkingsgraad ultimo november 2012 109,3% bedroeg, kon op basis van het vastgelegde indexatiebeleid een gedeeltelijke verhoging van de ingegane pensioenen en premievrije aanspraken plaatsvinden. De verhoging bedroeg 0,4%, dat is 20% van de stijging van de prijsindex met 1,98%.

Met inachtneming van het voorgaande heeft de Deelnemersraad hierover positief geadviseerd.

Het bestuur heeft voorts vastgesteld dat er geen mogelijkheden waren voor het geven van inhaalindexatie. Dit kan pas volgens het vastgestelde beleid als de dekkingsgraad 135% of hoger is.

De indexatie van de pensioenaanspraken van de actieve deelnemers per 1 januari 2013 bedraagt 1,98%. Dit is het maximum van de stijging van het consumenten prijsindexcijfer en de loonstijging volgens de ICK-CAO uit het afgelopen jaar. De hiermee gepaard gaande last is meegenomen in de voorziening ultimo 2012. Omdat deze last via de premie over 2013 bij de werkgever in rekening wordt gebracht, is hiervoor op de balans een vordering opgenomen op de werkgever.

Indexatiebeleid

Het indexatiebeleid is vastgesteld in het kader van het Financieel Toetsingskader (FTK). Het FTK is een belangrijk onderdeel van de Pensioenwet.

In de Pensioenwet wordt gesproken van het verlenen van toeslagen op de pensioenen in plaats van het indexeren van pensioenen.

Het FTK verplicht pensioenfondsen om duidelijk aan de deelnemers en gepensioneerden te communiceren of de pensioenen worden geïndexeerd, en zo ja, onder welke voorwaarden.

Ook moet het pensioenfonds aangeven hoeveel het fonds wil indexeren (ambitieniveau) en in hoeverre het fonds dit denkt te bereiken (de verwachte realisatie). Voor DNB, de toezichthouder van de pensioenfondsen, vormt het FTK de basis voor de toetsing van de financiële positie en het financiële beleid van een pensioenfonds.

Het verlenen van toeslagen op de ingegane pensioenen en premievrije aanspraken is voorwaardelijk en afhankelijk van de financiële positie van het fonds. Deze positie wordt gemeten op basis van de dekkingsgraad. Dat is de verhouding tussen de verplichtingen van het fonds en het aanwezige vermogen. Op basis van de hoogte van de dekkingsgraad per eind november wordt door het bestuur jaarlijks vastgesteld of er ruimte is voor het verlenen van toeslagen.

Als de dekkingsgraad 125% of hoger is (er is dan geen reservetekort) dan wordt er volledig geïndexeerd. Indien de dekkingsgraad tussen de 105% en 125% is, dan wordt er gedeeltelijk geïndexeerd (op basis van een vastgestelde matrix). Als de dekkingsgraad lager is dan 105% (er is dan sprake van onderdekking) dan worden de pensioenaanspraken niet geïndexeerd.

Is de dekkingsgraad hoger dan 135% dan is er de mogelijkheid tot een zogenaamde inhaalindexatie. Dit betekent dat een eerder toegepaste korting op de indexatie weer gedeeltelijk, volgens het beleid van het pensioenfonds, tot maximaal 80% kan worden hersteld. Het bestuur neemt elk jaar een besluit ten aanzien van inhaalindexatie.

Hieronder is weergegeven welke indexatie de gepensioneerden en de gewezen deelnemers de afgelopen jaren hebben gemist in verband met de onvoldoende financiële middelen.

Jaar	Prijsindex	Verleende toeslag	Tekort
1.1.2013	1,98%	0,4%	1,58%
1.1.2012	2,33%	0%	2,33%
1.1.2011	1,38%	0%	1,38%
1.1.2010	0,40%	0,16%	0,24%
1.1.2009	2,53%	0%	2,53%

Premiepensioenregeling

Vanaf 1 januari 2010 geldt er voor nieuwe werknemers die in dienst komen bij Hewlett-Packard Nederland (HP) een nieuwe pensioenregeling.

Dit is een beschikbare premieregeling. Op verzoek van HP heeft het bestuur van het pensioenfonds besloten om deze regeling uit te voeren.

De premies die worden gestort in het kader van deze regeling worden belegd via individuele Flexioen spaarrekeningen bij Robeco.

Ultimo 2012 waren er 380 actieve deelnemers en 58 gewezen deelnemers aan de premiepensioenregeling.

Naast deze premiepensioenregeling is ook een WIA-excedentregeling van toepassing voor de deelnemers aan de nieuwe regeling.

Bij Robeco is ook de excedentregeling van het fonds ondergebracht en voorts zijn er nog veel pensioenspaarrekeningen vanuit de oude vrijwillige Digital pensioenspaarregeling.

In het voorjaar van 2012 is Robeco overgegaan naar een nieuw systeem voor de uitvoering van de pensioenspaarregelingen, namelijk Flexioen 2.0.

Voor de deelnemers heeft dit als voordeel dat er minder beheerkosten in rekening worden gebracht. Voorts is de website gemoderniseerd.

De aanpassing van het administratieve proces voor de maandelijkse premiestortingen door de werkgever en overige stortingen en onttrekkingen door het fonds heeft veel tijd en aandacht gevergd van de door het bestuur ingestelde werkgroep. De werkgroep bestond uit twee bestuursleden en medewerkers van HP en Aon Hewitt.

De werkgroep heeft onder meer aandacht besteed aan de begeleiding van de overgang en de communicatie daarover met de deelnemers aan de diverse regelingen die zijn ondergebracht bij Robeco.

Premie

Bij de werkgevers wordt een gedempte kostendeekkende premie in rekening gebracht. Op basis van de financiële positie van het fonds kan eventueel een korting op de premie worden verleend. Ook kan een aanvulling op de premie worden gevraagd indien de dekkingsgraad van het fonds lager is dan 125% en er dus sprake is van een situatie van reservetekort.

Uitgangspunt vormt jaarlijks de kostendeekkende premie die gebaseerd is op de actuele rentetermijnstructuur. Deze premie is daarmee gevoelig voor renteveranderingen. Hierdoor ontstaan fluctuaties. Om dit te voorkomen bestaat er een mogelijkheid om een premiedemping te bewerkstelligen. Het bestuur heeft besloten van deze mogelijkheid gebruik te maken.

Er wordt dan een gedempte premie berekend gebaseerd op een vaste rente. De gedempte disconteringsvoet bedraagt 3,7%.

Dit percentage is afgeleid uit de verwachte beleggingsopbrengsten, rekening houdend met de ambitie om toeslagen te verlenen op de aanspraken van gepensioneerden en gewezen deelnemers.

De kostendekkende premie bedroeg in 2012 € 32,4 miljoen terwijl de gedempte premie € 26,9 miljoen bedroeg. Dit is ook de minimaal te ontvangen premie.

Het bestuur heeft in december 2011 besloten om in 2012 vanwege de lage rente in de premiestelling uit te gaan van een kostendekkende premie met een solvabiliteitsopslag van 5%. Op die manier draagt de premie bij aan het herstel van de financiële positie van het fonds.

De feitelijke totale premie bedroeg in 2012 € 29,5 miljoen.

De totale bijdragen van de werkgevers en werknemers zijn ten opzichte van 2011 met € 7,9 miljoen gedaald. Dit wordt veroorzaakt door

- daling van de benodigde premies voor nieuwe aanspraken en risicopremies voor risico fonds (- € 0,1 miljoen).
- daling van de premie in verband met de opname van de indexatielast per 1 januari 2013 ten opzichte van die per 1 januari 2012 (- 0,4 miljoen).
- het niet meer betalen van herstellpremie door de werkgever in 2012 (- 9,1 miljoen)
- daling van de spaarbijdragen en risicopremies voor risico deelnemer (- 0,6 miljoen)
- verhoging van de bijdrage in verband met de lage rente (+ 2,6 miljoen)
- een lagere benodigde solvabiliteitsopslag (- 0,3 miljoen).

Deelnemersraad

Het bestuur heeft ook in 2012 op een constructieve manier samengewerkt met de deelnemersraad. Er werd twee keer gezamenlijk vergaderd.

Het bestuur heeft voor de deelnemersraad in oktober 2012 een afzonderlijke informatiebijeenkomst georganiseerd over de actuele pensioenontwikkelingen en over de wijzigingen in de Abtn.

Voorts is met de deelnemersraad tijdens het verslagjaar onder meer gesproken over het communicatiebeleid.

De deelnemersraad heeft in 2012 positieve adviezen uitgebracht over de vaststelling van het financieel crisisplan, wijziging van de statuten, vaststelling van de indexatie per 1 januari 2013 en de begroting en jaarplanning 2013.

Communicatie

Het bestuur hecht grote waarde aan een goede communicatie met de deelnemers en gepensioneerden.

Er wordt door het pensioenfonds een Pensioen Magazine uitgebracht met actuele informatie over de HP-pensioenregelingen en algemene informatie over pensioenontwikkelingen in Nederland.

In 2012 is één magazine uitgebracht en toegezonden aan alle actieve deelnemers, gepensioneerden en aan de deelnemers voor wie de pensioenopbouw wordt voortgezet op basis van arbeidsongeschiktheid of een vertrekregeling (de zgn. doorbouwers).

Voorts heeft het fonds een interactieve website genaamd YBR (Your Benefits Resources, <https://delivery.hewitt.com/hpnl/>.)

Op deze website kunnen de deelnemers, naast algemene informatie over hun pensioenregeling, hun eigen pensioenopbouw volgen. Via het invoeren van diverse variabelen kan men beoordelen wat de gevolgen voor het te bereiken pensioen zijn van de diverse flexibiliseringmogelijkheden in de pensioenregeling.

Het pensioenfonds heeft ook een eigen algemene website (www.hp-pensioenfonds.nl). Op deze website is algemene en actuele informatie opgenomen over het pensioenfonds en zijn er aparte afdelingen voor respectievelijk gepensioneerden en actieve deelnemers. Elke maand wordt via deze website de actuele stand van de dekkingsgraad vermeld met een toelichting op de ontwikkeling van de financiële positie.

Het communicatieplan van het fonds is in de loop van 2012 geactualiseerd mede met behulp van input die daartoe is ontvangen van zowel het verantwoordingsorgaan als de deelnemersraad.

Het verantwoordingsorgaan heeft een positief advies uitgebracht met betrekking tot het aangepaste plan.

Pension Fund Governance (Goed Pensioenfondsbestuur)

Het bestuur heeft ook in 2012 veel aandacht besteed aan "Goed pensioenfondsbestuur".

Verantwoordingsorgaan

In 2012 heeft het bestuur één keer vergaderd met het verantwoordingsorgaan. Het oordeel van het verantwoordingsorgaan over het jaar 2012 is achter in het jaarverslag opgenomen.

Intern toezicht

In 2012 is voor de tweede keer een visitatieonderzoek uitgevoerd door Visitatiecommissie Holland (VCH). Een samenvatting van de resultaten van dit onderzoek, dat voor een groot deel betrekking had op het jaar 2012, is achterin dit jaarverslag opgenomen.

Klachtenregeling

In 2012 is er één klacht met betrekking tot de uitvoering van het pensioenreglement ontvangen en behandeld door de klachtencommissie.

Rooster van aftreden

Op basis van de statuten geldt een rooster van aftreden voor de bestuursleden. In juni van elk jaar treedt een bestuurslid van werkgeverszijde en een bestuurslid van werknemerszijde af. Bestuursleden zijn maximaal twee keer herbenoembaar. Het bestuurslid dat is gekozen door de gepensioneerden treedt na vier jaar af maar is wel herkiesbaar. Er worden om de vier jaar nieuwe verkiezingen georganiseerd onder de gepensioneerden. In het voorjaar van 2012 zijn verkiezingen gehouden en is Simon Dijkhuizen herkozen als bestuurslid namens de gepensioneerden.

Gedragscode

Jaarlijks wordt door de bestuursleden de verklaring van naleving van de gedragscode getekend. Dat is ook in het verslagjaar gebeurd. Het bestuur heeft de taken van de compliance officer vastgelegd in een taakomschrijving die is gebaseerd op de gedragscode. In het verslag van de compliance officer over het jaar 2012 is aangegeven dat er geen bijzonderheden te melden waren.

Evaluatie functioneren en deskundigheidsbevordering

Het bestuur heeft in het verslagjaar zijn functioneren over 2011 geëvalueerd en afspraken gemaakt over de deskundigheidsverdeling en deskundigheidsbevordering binnen het bestuur. In het voorjaar hebben alle bestuursleden een externe deskundigheidstoets van Aon Hewitt gevolgd op deskundigheidsniveau 1. De resultaten van deze toets waren over het algemeen ruim voldoende. Het bestuur heeft op basis van de uitkomsten van de toets besloten om in het najaar van 2012 een trainingsdag te organiseren met als onderwerpen onder meer pensioenwetgeving en pensioenregelingen.

In november 2012 heeft het bestuur het deskundigheidsplan geactualiseerd in verband met de voorgenomen benoeming van een nieuw bestuurslid.

Vergoedingsregeling

Voor alle leden van het bestuur, de deelnemersraad en het verantwoordingsorgaan die niet in dienst zijn bij Hewlett-Packard geldt een door het bestuur vastgestelde vergoedingsregeling voor het bijwonen van vergaderingen.

Uitvoeringskosten

Het bestuur heeft kennis genomen van de aanbevelingen van de Pensioenfederatie met betrekking tot communicatie over uitvoeringskosten. Het bestuur heeft besloten om deze aanbevelingen zoveel mogelijk te volgen en vanaf 2012 de uitvoeringskosten in het jaarverslag te rapporteren conform deze aanbevelingen. Conform de aanbevelingen van de Pensioenfederatie is hieronder met betrekking tot 2012 een nadere specificatie van de kosten van het pensioenbeheer en vermogensbeheer gegeven.

Specificatie kosten Pensioenbeheer

	2012	2011
a. Kosten deelnemers en gepensioneerden		
Pensioenadministratie	468	477
Communicatie met deelnemers	57	78
	525	555
b. Werkgeverskosten	0	0
c. Kosten Bestuur en Financieel Beheer		
Financiële administratie en jaarverslaglegging	110	110
Bestuursondersteuning, secretariaat	90	88
Bestuurskosten	12	14
Actuariskosten	277	417
Accountantskosten	46	49
Kosten deelnemersraad en verantwoordingsorgaan	18	21
Toezichtkosten (DNB, AFM, Visitatie)	63	48
Opleidingskosten	9	7
Overige kosten	21	64
	647	818
Totale kosten Pensioenbeheer 1)	1.172	1.373
Aantal deelnemers (actieven en gepensioneerden)	3.241	3.201
Kosten per deelnemer	€ 362	€ 429

1) De kosten van 2011 zijn in deze specificatie 39 lager dan in de jaarrekening in verband met een verschuiving naar de kosten van vermogensbeheer op grond van de aanbevelingen van de Pensioenfederatie.

Specificatie kosten Vermogensbeheer

	2012	2011
a. Beheerkosten		
BlackRock	441	361
State Street	305	281
Robeco	12	30
Rebate Morgan Stanley	- 40	- 37
	718	635
b. Bewaarloon		
BNY Mellon	177	152
c. Overige kosten		
Advieskosten Towers Watson	97	39
Advieskosten Shoreline	46	29
Bankkosten	1	1
	144	69
d. Bestuurskosten		
Beleggingsadministratie en rapportages	12	12
Kosten ondersteuning beleggingscommissie	27	27
	39	39
Subtotaal kosten t.l.v. van beleggingsopbrengsten 1)	1.078	895
Rechtstreeks via beleggingsfondsen verrekend:		
Beheerkosten Morgan Stanley	387	364
Beheerkosten Russell Investments	650	705
Beheerkosten Stone Harbor (vanaf 15/11/2013)	42	0
Totale kosten Vermogensbeheer 1)	2.157	1.964
Gemiddeld belegd vermogen	1.034.000	936.000
Kosten als percentage van belegd vermogen	0,21 %	0,21 %

1) De kosten van 2011 zijn in deze specificatie 39 hoger dan in de jaarrekening in verband met een verschuiving van kosten die in 2011 onder pensioenbeheer waren opgenomen naar de kosten van vermogensbeheer op grond van de aanbevelingen van de Pensioenfederatie.

2) Met betrekking tot transactiekosten zijn over 2012 nog geen opgaven van de vermogensbeheerders ontvangen.

Ten aanzien van het betalen van verlegde BTW over diensten van buitenlandse vermogensbeheerders heeft het bestuur in 2012 besloten om zich per 1 januari 2012 als BTW-plichtige aan te melden bij de Belastingdienst. Hoewel er nog geen volledige zekerheid is over deze BTW-plicht heeft het fonds aangifte gedaan over 2012 en is begin 2013 een naheffingsaanslag betaald over de nota's 2012 van Shoreline.

Gelijktijdig is bezwaar gemaakt tegen deze aanslag. Het fonds wordt in deze procedure ondersteund door specialisten van KPMG.

Doelstellingen

Het bestuur formuleert voorafgaande aan elk kalenderjaar een aantal belangrijke doelstellingen met betrekking tot het voorgenomen beleid in het komende jaar.

Voor 2012 werden als doelstellingen onder meer geformuleerd:

- nadere invulling en aanscherping van de risicobeheersing;
- streven naar een verdere kostenbeheersing;
- goede en tijdige communicatie met alle belanghebbenden;
- verder versterken van de deskundigheid van het bestuur.

Na afloop van het jaar heeft het bestuur geconcludeerd dat de doelstellingen voldoende aandacht hebben gekregen en grotendeels zijn gehaald.

Actuariële en bedrijfstechnische nota (Abtn) en crisisplan

In dit zogenaamde bedrijfsplan van het pensioenfonds zijn belangrijke onderwerpen vastgelegd zoals de organisatiestructuur, het interne beheersingssysteem, de inhoud van de pensioenregeling, de actuariële opzet en de financiële sturingsmiddelen van het fonds.

In de vergadering van 27 april 2012 heeft het bestuur een geactualiseerde Abtn vastgesteld. Voorts is de Abtn daarna geactualiseerd na schriftelijke besluitvorming van 6 juli 2012.

De Abtn is per de laatstgenoemde datum gewijzigd naar aanleiding van de opmerkingen van de deelnemersraad ten aanzien van de vereenvoudiging van de teksten met betrekking tot de opslag in verband met het in stand houden van het wettelijk vereist eigen vermogen.

De Abtn is per 27 april 2012 gewijzigd naar aanleiding van het in 2011 genomen bestuursbesluit ten aanzien van de wijze van toekenning van inhaaltoeslag en het uitgebreider vastleggen van zaken omtrent het beleggingsbeleid. Tevens is de Abtn per laatstgenoemde datum gewijzigd in verband met de gewijzigde pensioenopbouw over het variabele pensioengevend salaris en het volledig in lijn brengen van de bepalingen inzake toeslagverlening met de teksten uit de toeslagenmatrix.

Voorts is vanaf 1 mei 2012 op verzoek van DNB als bijlage bij de Abtn een zogenaamd financieel crisisplan opgenomen. Het crisisplan geeft een beschrijving van maatregelen die het bestuur op korte termijn effectief kan inzetten indien de dekkingsgraad zich bevindt of zeer snel beweegt richting kritische waarden, waardoor het realiseren van de doelstellingen van het fonds in gevaar komt.

Wijziging reglementen en statuten

Mede naar aanleiding van een verzoek daartoe van De Nederlandsche Bank (DNB) zijn in 2012 enkele redactionele aanpassingen aangebracht in de pensioenreglementen van het fonds.

Voorts zijn de statuten van het pensioenfonds gewijzigd.

De wijzigingen betroffen enkele redactionele aanpassingen en aanpassing van de getalsverhouding voor de samenstelling van de deelnemersraad.

De deelnemersraad heeft een positief advies uitgebracht over de statutenwijziging.

Functioneren van het pensioenfonds

Het afgelopen jaar zijn aan het pensioenfonds geen dwangsommen of boetes opgelegd. De Nederlandsche Bank (DNB) heeft geen aanwijzingen aan het fonds gegeven, noch is een bewindvoerder aangesteld of is bevoegdheidsuitoefening van organen van het fonds gebonden aan toestemming van de toezichthouder.

In 2012 zijn er geen besprekingen meer gevoerd over de samenwerking met het EDS Pensioenfonds.

3.3 Financiële markten in 2012

Het jaar 2012 kenmerkte zich door krimp van de economieën en daarmee de consumptieve bestedingen. De werkloosheid bevond zich nog steeds op een hoog niveau en toonde zelfs nog een stijgende trend. De schuldencrisis in het eurogebied is gestabiliseerd maar nog niet opgelost. Er zijn hervormingsbesluiten genomen door de nieuwe regeringen in de zuidelijke landen. Dit alles na aanscherping van de Europese regels op begroting en economisch gebied. Ook de Nederlandse overheid heeft drastische maatregelen getroffen. Er is besloten tot een bezuinigingspakket en er zijn belastingmaatregelen getroffen.

De Europese Centrale Bank heeft in 2012 een cruciale rol gespeeld bij het stabiliseren van de financiële markten. Tot de zomer van 2012 werden door de ECB nog staatsobligaties van de perifere landen opgekocht. In juli 2012 kondigde de ECB aan alles te doen wat nodig is om de eurozone te redden. In september kwam het plan naar buiten dat de ECB er klaar voor is om onbeperkt staatsobligaties op te kopen.

Het 'Draghi plan' heeft er toe bij gedragen dat de financiële markten zich daarna stabiliseerden. Daarmee is een mogelijk uiteenvallen van de eurozone voorkomen.

Ondanks het turbulente jaar 2012 op economisch en monetair gebied is het voor de beleggers een goed jaar geworden. Aandelenmarkten herstelden zich van het slechte beleggingsjaar 2011. Marktpartijen durfden weer posities in te nemen in risicovollere beleggingen zoals aandelen, dit ook vanwege de extreem lage renteniveaus. De rente vertoonde een grote dip in juni om daarna licht te stijgen maar beweegt zich sinds het najaar binnen een nauwe bandbreedte. Opmerkelijk is dat de renteniveaus in de noordelijke landen zelfs onder de inflatiecijfers liggen. De Europese inflatie daalde naar 2%, terwijl de Nederlandse inflatie op een hoog niveau bleef (2,9%).

Bij het goede beleggingsjaar hebben de pensioenfondsen baat gehad en zij konden daarmee de dekkingsgraad enigszins verbeteren. Een aantal fondsen bleef achter op het herstelplan, waardoor aan een korting op de pensioenaanspraken niet viel te ontkomen.

Door de lage dekkingsgraad hebben de meeste pensioenfondsen daarom opnieuw geen toeslag kunnen toekennen op de pensioenaanspraken.

3.4 Pensioenregeling

3.4.1 Huidige pensioenregelingen

De pensioenregeling van het pensioenfonds bestond eind 2012 uit:

1. Voor werknemers die voor 1 januari 2010 in dienst waren of die voor 1 januari 2010 een arbeidsovereenkomst hadden getekend/ontvangen:
 - a. een collectieve basisregeling over het salaris tot € 60.434,-;
 - b. een excedentregeling over het salaris boven € 60.434,-;
2. Voor werknemers die na 1 januari 2010 in dienst zijn getreden en na 1 januari 2010 een arbeidsovereenkomst hadden getekend/ontvangen:
 - a. een premiepensioenregeling

ad 1a. Collectieve basisregeling

Vanaf 1 januari 2006 is de basisregeling in verband met de Wet VPL gesplitst in twee onderdelen:

- de basisregeling A,
- de basisregeling.

De basisregeling A geldt voor de zogenaamde 55-plussers (deelnemers die geboren zijn vóór 1 januari 1950 en die op 31 december 2004 en 31 december 2005 al deelnemer waren in het fonds).

Deze regeling geeft aanspraak op:

- ouderdomspensioen vanaf 61 jaar;
- tijdelijk ouderdomspensioen tussen 61 en 65 jaar;
- partnerpensioen;
- wezenpensioen;
- arbeidsongeschiktheidspensioen.

De basisregeling geldt voor de zogenaamde 55-minners (deelnemers die geboren zijn op of na 1 januari 1950 en nieuwe deelnemers, ongeacht leeftijd, van 1 januari 2006 t/m 31 december 2009).

Deze regeling geeft aanspraak op:

- ouderdomspensioen vanaf 65 jaar;
- partnerpensioen;
- wezenpensioen;
- arbeidsongeschiktheidspensioen.

ad 1b. Excedentregeling

De excedentregeling is vanaf 1 januari 2009 ook bij het pensioenfonds ondergebracht. Voor 2009 was deze regeling door Hewlett-Packard rechtstreeks ondergebracht bij Delta Lloyd (met uitzondering van de dekking van het partnerpensioen en het wezenpensioen in de excedentregeling).

De beide basisregelingen en de excedentregeling zijn vanaf 1 januari 2010 zogenaamde gesloten regelingen. Er treden geen nieuwe werknemers meer toe.

ad 2a. Premiepensioenregeling

Vanaf 1 januari 2010 geldt voor nieuwe werknemers een premiepensioenregeling. Dit is een beschikbare premieregeling. De premies die worden gestort in het kader van deze nieuwe regeling worden belegd via individuele Flexioen spaarrekeningen bij Robeco. Naast deze premiepensioenregeling is ook een WIA-excedentregeling van toepassing voor de deelnemers aan de nieuwe regeling.

3.4.2 Pensioenregelingen verantwoord in het Jaarverslag

Dit jaarverslag geeft een verantwoording over de bij het pensioenfonds ondergebrachte pensioenregelingen en de gelden uit de aanvullende flexibele regeling van voorheen Stichting Pensioenfonds Digital Nederland. De bij het pensioenfonds ondergebrachte pensioenregelingen betreffen:

1. a. de vanaf 1 januari 2004 geldende basisregeling van HP Nederland B.V.
b. inclusief vanaf 1 januari 2009 de excedentregeling;
2. de vanaf 1 januari 2010 voor nieuwe werknemers geldende premiepensioenregeling
3. de oude pensioenregeling van pre-merger HP Nederland B.V. m.b.t. ouderenregelingen, gewezen deelnemers en gepensioneerden per 1 januari 2004;
4. de oude pensioenregelingen van pre-merger Digital m.b.t. ouderenregelingen, gewezen deelnemers en gepensioneerden per 1 januari 2004.

De ouderenregelingen van pre-merger HP Nederland B.V. en pre-merger Digital betreffen de dooropbouw van pensioenrechten. Daarnaast worden ten behoeve van de ouderenregeling van pre-merger HP Nederland B.V. tijdelijke ouderdomspensioenen tot aan de pensioendatum betaald (geen nieuwe instroom vanaf 2005).

Ad 1a. De basisregeling

De basisregeling geldt vanaf 1 januari 2004. Vanaf 1 januari 2006 is de basisregeling in verband met de Wet VPL gesplitst in twee onderdelen:

- de basisregeling A,
- de basisregeling.

Bij de invoering van de basisregeling per 1 januari 2004 is een aantal overgangsregelingen overeengekomen. Bij de invoering is de flexibele aanvullende regeling komen te vervallen.

De basisregeling A, de basisregeling, de overgangsregelingen en de vervallen flexibele aanvullende regeling worden hierna beschreven.

Basisregeling A

Basisregeling A geldt voor deelnemers die geboren zijn vóór 1 januari 1950 en die op 31 december 2004 en 31 december 2005 al deelnemer waren in het fonds.

Het ouderdomspensioen betreft een geïndexeerde middelloonregeling en is afhankelijk van het opbouwpercentage, het aantal pensioenjaren en de jaarlijkse pensioengrondslag. De normale pensioenleeftijd is 61 jaar, vervroeging of uitstel binnen de wettelijke kaders is mogelijk.

Het opbouwpercentage is 1,75% van de pensioengrondslag per jaar. De pensioengrondslag is het pensioengevend salaris minus de franchise. In 2012 bedroeg deze pensioengrondslag maximaal € 44.623. Een aanspraak op tijdelijk ouderdomspensioen (TOP) gaat in op 61-jarige leeftijd en eindigt op 65-jarige leeftijd. Het TOP geldt als AOW-overbrugging en bedraagt in principe maximaal 77% van de franchise. Het TOP wordt in 10 jaar opgebouwd (tussen het 51ste en het 61ste jaar). De opgebouwde aanspraken worden jaarlijks onvoorwaardelijk geïndexeerd met het maximum van de stijging van het consumenten prijsindexcijfer en de loonstijging volgens de ICK-CAO uit het afgelopen jaar.

Bij overlijden van de deelnemer bestaat een aanspraak op partnerpensioen. Deze bedraagt 70% van het te bereiken ouderdomspensioen. De uitkeringsgerechtigde is de man of vrouw met wie de deelnemer is gehuwd dan wel een geregistreerd partnerschap of een samenlevingsvorm is aangegaan en aan wie door het bestuur een toezegging van partnerpensioen is gedaan. Het wezenpensioen bedraagt 17,5% van het te bereiken ouderdomspensioen. Tot slot is er nog een arbeidsongeschiktheidspensioen (WIA-excedent) dat bij volledige arbeidsongeschiktheid een aanvulling beoogt op de WIA-uitkering tot 70% van het jaarsalaris. De deelnemersbijdrage voor de basisregeling bedraagt 6% van de pensioengrondslag. Tussen 51 en 61 jaar geldt een extra deelnemersbijdrage van 2% van het salaris tot € 60.434 ten behoeve van de TOP-opbouw.

Basisregeling

De basisregeling geldt voor deelnemers die geboren zijn op of na 1 januari 1950 en nieuwe deelnemers, ongeacht leeftijd, van 1 januari 2006 t/m 31 december 2010.

De regeling betreft een middelloonregeling met onvoorwaardelijke indexatie voor de opgebouwde rechten van de actieve deelnemers.

De belangrijkste kenmerken van de gewijzigde basisregeling zijn:

- Pensioenleeftijd 65 jaar
- Pensioenopbouw 2,25% per jaar
- Methodiek voor vaststelling van de franchise is ongewijzigd gebleven
- Tijdelijk ouderdomspensioen vervalt (opgebouwde aanspraken voor TOP ultimo 2005 blijven bestaan)
- Bijdrage voor tijdelijk ouderdomspensioen vervalt

Overgangsregelingen

Bij de invoering van de nieuwe pensioenregeling per 1 januari 2004 is een aantal overgangsregelingen overeengekomen die tot doel hebben betrokkenen geen nadeel te laten ondervinden van de overgang naar de toenmalige nieuwe regeling. De overgangsregelingen zijn in samenspraak met de OR tot stand gekomen en zijn door de werkgever rechtstreeks ondergebracht in de beschikbare premiereregeling bij Delta Lloyd. In verband met de invoering van de Wet VPL zijn deze overgangsregelingen voor de zogenaamde 55-minners per 1 januari 2006 vervallen. De betrokken deelnemers worden door de werkgever in de salarissfeer gecompenseerd.

Het vervallen van de zogenaamde VUT-overgangsregeling is gecompenseerd door de betrokken deelnemers een voorwaardelijke aanspraak te verlenen op extra ouderdomspensioen met bijbehorend nabestaandenpensioen. Deze voorwaardelijke aanspraken zijn ondergebracht in het pensioenfonds.

De kosten voor deze zogenaamde VPL-regeling worden jaarlijks via de kostendekkende premie bij de werkgever in rekening gebracht.

Er is geen voorziening gevormd voor de VPL-regeling.

De flexibele aanvullende regeling

Met de invoering van de nieuwe pensioenregeling per 1 januari 2004 is de flexibele aanvullende regeling komen te vervallen.

De flexibele regeling was voor rekening en risico van de deelnemer. De tot 1 januari 2004 gespaarde gelden zijn in de balans onderdeel van de voorziening pensioenverplichtingen voor risico deelnemers.

De spaarsaldi van de flexibele aanvullende regeling die tot 1 januari 2004 van kracht was zijn ondergebracht bij Flexioen van Robeco.

Ad 1b. De excedentregeling

Vanaf 1 januari 2009 is ook de excedentregeling voor werknemers van Hewlett-Packard ondergebracht bij het pensioenfonds. Voorheen was deze regeling rechtstreeks door de werkgever ondergebracht bij Delta Lloyd.

De excedentregeling is een beschikbare premieregeling voor werknemers met een jaarsalaris van € 60.434 (niveau 2012).

De premies worden maandelijks gestort op individuele Flexioen spaarrekeningen bij Robeco.

Op de pensioendatum kan met het dan aanwezige pensioenspaarsaldo bij het fonds of bij een verzekeraar naar keuze een ouderdomspensioen worden aangekocht, al dan niet in combinatie met een nabestaandenpensioen.

Ad 2. De premiepensioenregeling

De premiepensioenregeling geldt voor werknemers die na 1 januari 2010 in dienst zijn getreden.

De premiepensioenregeling is een beschikbare premieregeling.

De premies die worden gestort in het kader van deze nieuwe regeling worden belegd via individuele Flexioen spaarrekeningen bij Robeco.

Naast deze premiepensioenregeling is ook een WIA-excedentregeling van toepassing voor de deelnemers aan de nieuwe regeling.

Met het opgebouwde spaarsaldo kan de deelnemers op de pensioendatum een ouderdomspensioen en eventueel nabestaandenpensioen aankopen bij een verzekeraar naar keuze.

Voorts is voor de deelnemer tijdens zijn actieve dienstverband een nabestaandenpensioen en wezenpensioen op risicobasis verzekerd bij een verzekeraar.

Bij beëindiging van het dienstverband blijft het spaarsaldo bij Robeco ondergebracht tot de pensioendatum tenzij de deelnemer kiest voor waardeoverdracht naar zijn nieuwe pensioenuitvoerder.

3.5 Verzekerden

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de mutaties van het aantal deelnemers in 2012.

	Actieve Houders premievrije Deelnemers	aanspraken	Pensioen- gerechtigden
<i>Beginstand 2012</i>	<i>1.909</i>	<i>4.090</i>	<i>1.292</i>
Toetredingen	119	0	0
Vertrek	- 142	142	0
Ingang pensioen	- 36	- 69	130
Overlijden	- 4	- 7	- 13
Afloop	0	0	- 16
Overdracht	0	- 21	0
Andere oorzaken	2	- 1	0
<i>Eindstand 2012</i>	<i>1.848</i>	<i>4.134</i>	<i>1.393</i>

De toetredingen hadden betrekking op medewerkers die bij de aangesloten ondernemingen in dienst kwamen. De vertrokken deelnemers kregen premievrije aanspraken. In bovenvermelde aantallen zijn ook de (gewezen) deelnemers aan de premiepensioenregeling opgenomen. Ultimo 2012 waren er 380 actieve en 58 gewezen deelnemers aan die regeling.

Conform art. 29 lid 2 van het pensioenreglement A en art. 28 lid 2 van het pensioenreglement streeft het bestuur in zijn beleid naar een periodieke aanpassing van ingegane pensioenen en premievrije aanspraken in verband met een eventuele stijging van de kosten van levensonderhoud.

Deze aanpassing bedroeg:

per 1 januari 2005: 0,82% en

per 1 januari 2006: 1,45%

per 1 januari 2007: 1,25%

per 1 januari 2008: 1,48%

per 1 januari 2009: 0,00%

per 1 januari 2010: 0,16%

per 1 januari 2011: 0,00%

per 1 januari 2012: 0,00%

per 1 januari 2013: 0,40%

Aanpassingen in voorgaande jaren:

per 1 januari 2004: 1,9%.

per 1 januari 2003: 3,4%

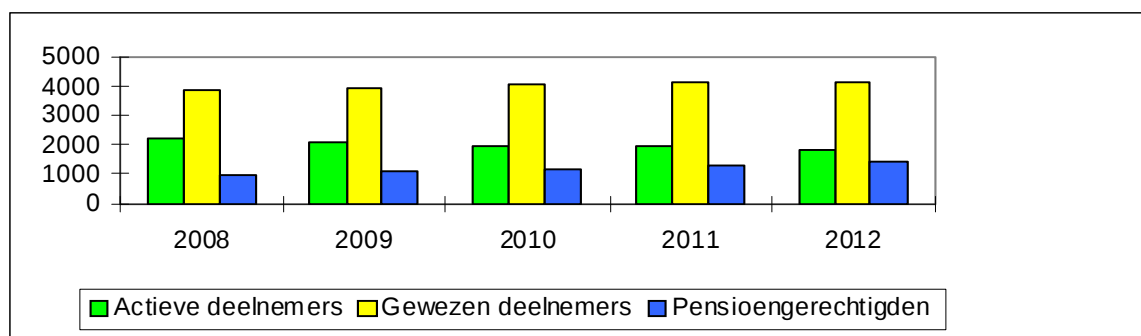
per 1 januari 2002: 4,2%;

per 1 januari 2001: 2,9%;

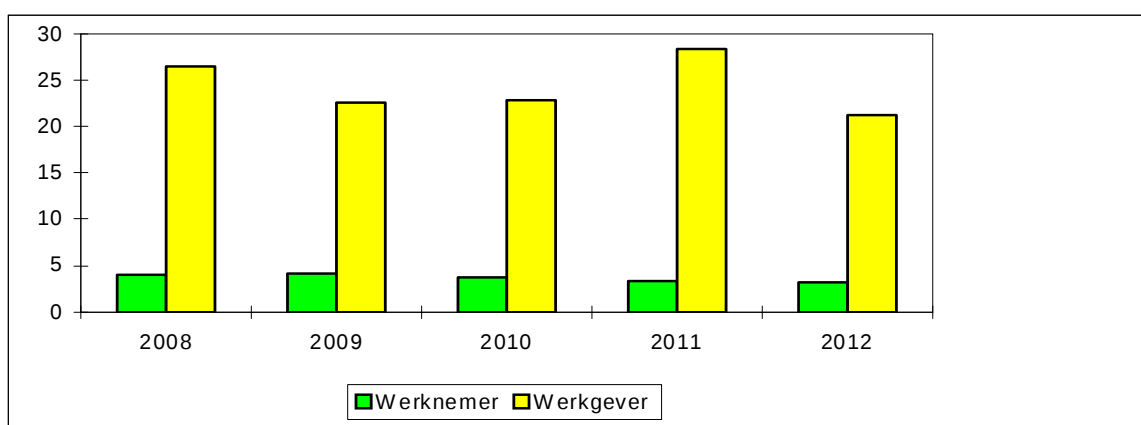
per 1 januari 2000: 2,2%;

De aanpassingen t/m 2004 golden alleen voor gepensioneerden en gewezen deelnemers van Stichting Pensioenfonds Digital Nederland

Aantallen deelnemers per 31 december

Premiebijdrage in mln € (exclusief premies voor risico deelnemer, inclusief herstellpremie in 2009, 2010 en 2011)

3.6 Pensioenverplichtingen

De pensioenverplichtingen worden vastgesteld op basis van de financiële opzet en de actuariële grondslagen die in de ABTN nader zijn omschreven. De actuariële grondslagen zijn gebaseerd op veronderstellingen, onder andere met betrekking tot rente en de gehanteerde overlevingstafels. De voorziening pensioenverplichtingen wordt bepaald als de contante waarde van de reeds opgebouwde pensioenaanspraken.

De voorziening pensioenverplichtingen primo jaar is berekend op basis van de door het Actuarieel Genootschap gepubliceerde Prognosetafel 2010-2060. De voorziening ultimo jaar is berekend op basis van de in september 2012 gepubliceerde Prognosetafel 2012-2062.

Zonder toepassing van de gewijzigde schattingsmethode met betrekking tot de toegepaste prognosetafel zou ultimo 2012 de voorziening ruim € 8,7 miljoen lager en het resultaat ruim € 8,7 miljoen hoger zijn geweest. Deze schattingswijziging heeft een verlagende impact van 0,9% op de dekingsgraad per 31 december 2012.

Op de prognosetafel worden variabele correctiefactoren op de sterftekansen toegepast die zijn afgeleid uit een onderzoek dat eind 2010 door de actuaris is gedaan naar de sterftewaarnemingen onder de deelnemerspopulatie in de afgelopen jaren.

Er wordt voorts uitgegaan van de marktrente volgens de rentetermijnstructuur van DNB, een bepaalde gehuwdheidsfrequentie en een opslag van 2% ter dekking van de (toekomstige) kosten van uitbetaling van de pensioenen.

De aldus berekende voorziening pensioenverplichtingen (inclusief de overige technische voorzieningen, exclusief de voorziening voor risico deelnemers) bedroeg per 31 december 2012 € 950,4 (ultimo 2011 € 863,2 miljoen).

De stijging van de voorziening ten opzichte van de voorziening ultimo 2011 bedraagt daarmee € 87,2 miljoen. De voorziening steeg onder meer met een bedrag van € 61,5 miljoen als gevolg van de daling van de gehanteerde rentetermijnstructuur.

De door de certificerende actuaris uitgevoerde toets op het eigen vermogen laat zien dat de pensioenverplichtingen voldoende worden gedekt door het in het pensioenfonds beschikbare vermogen. De vermogenspositie van het fonds is onvoldoende vanwege een reservetekort.

3.7 Herverzekering

Ter dekking van risico's met betrekking tot overlijden en arbeidsongeschiktheid van de deelnemers aan de middelloonregeling is een contract gesloten bij Elips Life AG.

Het in het verslagjaar geldende contract met Elips heeft een looptijd van 1 januari 2011 tot en met 31 december 2013. Voor alle actieve deelnemers is een overlijdensrisicokapitaal in de middelloonregeling verzekerd. Daarnaast is een WIA-excedentpensioen verzekerd.

Vóór 2011 waren de risico's herverzekerd via Nationale Nederlanden. Het zogenaamde 'uitlooprisico' ten aanzien van deelnemers die op 31 december 2010 ziek waren, is nog verzekerd bij Nationale Nederlanden.

Ultimo 2012 was er nog een vordering op Nationale Nederlanden in verband met de nog af te rekenen winstdeling.

Voor alle deelnemers aan de premiepensioenregeling is een nabestaandenpensioen en wezenpensioen op risicobasis verzekerd bij Elips.

3.8 Beleggingen

Teneinde het concentratierisico zoveel als mogelijk te beperken, heeft het bestuur het vermogen over meerdere vermogensbeheerders verdeeld.

In 2011 is besloten om een duidelijkere scheiding in de portefeuille aan te brengen naar doelstelling. Daarom zijn de beleggingscategorieën aan de hand van hun karakteristieken opgedeeld in een matching portefeuille en een return portefeuille.

De matching portefeuille heeft als doel de nominale toezeggingen zoveel als mogelijk na te komen, terwijl met de return portefeuille een additioneel rendement wordt beoogd dat (gedeeltelijke) indexatie van gedane toezeggingen mogelijk maakt.

Matching portefeuille

De matching portefeuille bestaat uit de volgende mandaten:

- BlackRock – liability matching portefeuille (afdekking renterisico)
- BlackRock – Europese bedrijfsobligatieportefeuille
- Russell Investments – wereldwijde obligatieportefeuille

Return portefeuille

De return portefeuille bestaat uit de volgende mandaten:

- Regionale aandelenmandaten:

- State Street – portefeuille aandelen ontwikkelde landen wereldwijd
- State Street – portefeuille aandelen opkomende landen
- State Street – valuta overlay (afdekking valutarisico)

- Stone Harbor – portefeuille obligaties opkomende landen

- Morgen Stanley – wereldwijde vastgoedportefeuille

De allocatie naar en binnen de matching portefeuille wordt met ingang van 2012 bepaald op basis van de beoogde renteafdekking alsmede enkele kwalitatieve factoren (zoals gewenste funding en leverage).

Daarom is er geen vastgestelde verdeling tussen de matching- en return portefeuille, maar wordt dit jaarlijks beoordeeld door het bestuur op advies van de beleggingscommissie.

Binnen de return portefeuille is wel sprake van een vastgestelde verdeling met bijbehorende bandbreedtes. In november 2012 is de beleggingscategorie obligaties opkomende landen aan de portefeuille toegevoegd. Deze allocatie wordt ingevuld door de vermogensbeheerder Stone Harbor.

Gedurende 2011 heeft de beheerder van de liability matching portefeuille (BlackRock) aangegeven geen nieuwe langlopende obligatiefondsen meer op te gaan zetten. Sindsdien is samen met Towers Watson en BlackRock gesproken over een alternatieve invulling van de matching portefeuille.

In 2011 heeft het bestuur het voornemen uitgesproken de huidige portefeuille om te zetten naar een Qualified Investor Fonds (QIF) dat specifiek door BlackRock voor het fonds is opgericht.

Deze invulling van de matching portefeuille is in november 2012 ingevoerd.

Het pensioenfonds heeft 60% van het rente risico op de voorziening pensioenverplichtingen afgedekt middels belegging in de QIF bij BlackRock. Op 31 december 2012 was € 384 mln in de QIF ondergebracht.

De afdekking van het rente risico zal in principe verhoogd worden naar 80%, zodra de marktomstandigheden daartoe aanleiding geven. In het risico raamwerk is vastgelegd dat deze uitbreiding in ieder geval zal worden overwogen indien de dekkingsgraad 120% of hoger is.

De return portefeuille is verdeeld in twee (regio-)aandelenmandaten bij State Street, één opkomende markten obligatiemandaat bij Stone Harbor en één wereldwijd vastgoedmandaat bij Morgan Stanley. Hierbij worden de verhoudingen, zoals vermeld in de onderstaande tabel, in acht genomen.

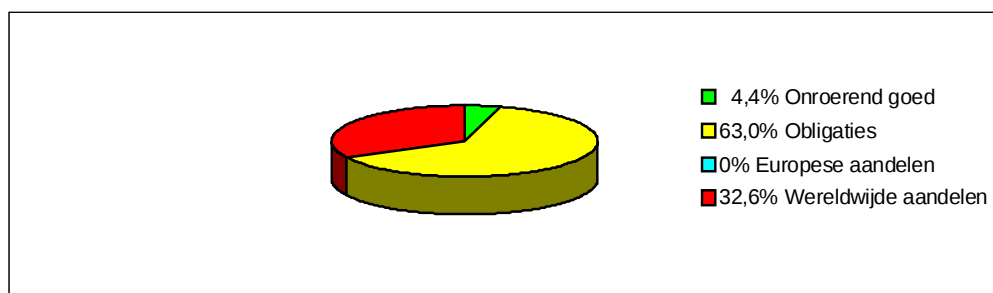
Fonds	Strategische mix	Minimum	Maximum
State Street aandelen wereldwijd ontwikkelde markten	62,3%	57,3%	67,3%
State Street aandelen opkomende markten	13,3%	11,3%	15,3%
Stone Harbor obligaties opkomende markten	13,3%	11,3%	15,3%
Morgan Stanley wereldwijd vastgoed	11,1%	9,1%	13,1%
Totaal return portefeuille	100%		

De Euro obligaties en de aandelen worden passief beheerd de overige mandaten actief.

Op de gehele portefeuille, met uitzondering van de opkomende markten, wordt het valutarisico voor 50% afgedekt. Tot augustus 2012 werd het valutarisico volledig afgedekt, met uitzondering van de opkomende markten.

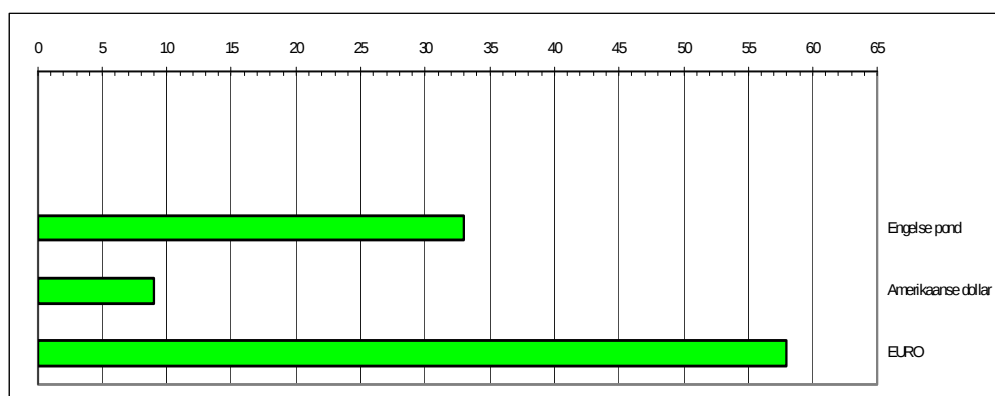
Minimaal 50% van de portefeuille dient in Euro's te zijn belegd. Voorts zijn er afspraken gemaakt met betrekking tot beleggingslimieten.

Per 31 december 2012 was de **samenstelling** van de **beleggingsportefeuille** als volgt

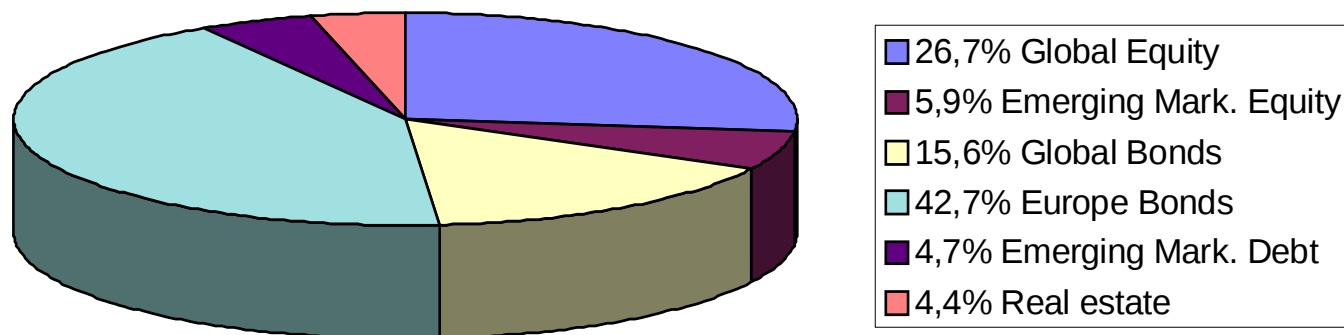

De werkelijke beleggingsmix ultimo 2012 bevindt zich binnen de bandbreedtes van de strategische mix van het pensioenfonds.

De **procentuele verdeling** van de **beleggingsportefeuille** naar **valuta** per 31 december 2012

De **verdeling** per **mandaat** per 31 december 2012 is als volgt weer te geven

Afdekking valutarisico

Het valutarisico wordt vanaf augustus 2012 voor 50% afgedekt met uitzondering van het valutarisico van de beleggingen in opkomende markten. Tot augustus 2012 werd het valutarisico volledig afgedekt met uitzondering van de beleggingen in opkomende markten.

Het bestuur heeft State Street Global Advisors (SSgA) aangesteld als zogenaamd 'currency overlay manager'.

Deze manager heeft het mandaat meegekregen om de onderliggende valutarisico's op een passieve wijze af te dekken. Deze onderliggende valutarisico's zijn een gevolg van de strategische keuze voor bepaalde beleggingscategorieën en de bijbehorende fondskeuzes. Omdat de vastrentende beleggingen geheel in euro's luiden, loopt het fonds alleen valutarisico binnen de beleggingsfondsen in aandelen en onroerend goed.

De werking van het mandaat is dat SSgA maandelijks op basis van de actuele portefeuilledata de exposure per valuta-soort bepaalt.

Deze onderliggende valutarisico's worden vervolgens afgedekt door middel van valutatermijncontracten. De onderliggende looptijd van deze contracten bedraagt in de regel 3 maanden. Concreet betekent dit dat de onderliggende vreemde valuta exposure op termijn (lees: 3 maanden) wordt verkocht. Aan het einde van deze termijn heeft het fonds een verplichting om de initieel verkochte vreemde valuta's daadwerkelijk te leveren aan de tegenpartij. Om dit te voorkomen (immers de beleggingen in vreemde valuta's blijven ongewijzigd in portefeuille) heeft SSgA tevens het mandaat om aan het einde van de contractperiode een tegengestelde transactie te doen (dus het kopen van de vreemde valuta per dezelfde datum).

Aangezien de initiële verkoop en de aankoop voor dezelfde hoeveelheid en tegen dezelfde valutadatum plaatsvinden, vervalt daarmee de verplichting tot levering. Wat resteert bij elke closing is een resultaat in euro's (positief dan wel negatief). Om een hieruit volgend liquiditeitsprobleem te voorkomen heeft het fonds aan het bestaande currency overlay mandaat een zogenaamd cash equitisation mandaat toegevoegd. Dit cash mandaat is bedoeld om enerzijds te zorgen voor voldoende liquiditeiten voor de afwikkeling van de valutatermijncontracten en anderzijds ook te zorgen dat de exposure naar aandelen op peil blijft. Bij aanvang van het programma in het najaar van 2009 is daartoe een deel van de beleggingen in aandelen verkocht en deze middelen zijn herbelegd binnen het cash mandaat in een geldmarktfonds met dagelijkse liquiditeit. Het verlies aan exposure naar aandelen wordt vervolgens geneutraliseerd door een 'long' positie aan te houden in aandelenfutures op de Euro Stoxx 50 Index. Door middel van het principe van cash equitisation wordt aldus aandelenrisico gerepliceerd door middel van cash plus aandelenfutures. SSgA is als manager verantwoordelijk voor het beheer van beide mandaten en het geldmarktfonds. Ultimo 2012 is een ongerealiseerde winst op de afgedekte valuta's van € 4,1 miljoen onder 'derivaten' opgenomen op de balans.

3.9 Analyse van het resultaat en vermogen

Het resultaat over 2012 bedroeg € 34,5 miljoen.

De analyse van dit resultaat is als volgt:

Bronnen	Resultaat	
Wijziging rentetermijnstructuur	-/-	61,6
Beleggingsopbrengsten		107,6
Premie		1,6
Waardeoverdrachten	-/-	0,1
Kosten		0,2
Uitkeringen	-/-	0,2
Kanssystemen	-/-	1,0
Toeslagverlening	-/-	2,7
Aanpassing actuariële grondslagen	-/-	8,7
Mutaties	-/-	0,4
Andere oorzaken	-/-	0,2
Resultaat per saldo		34,5

Het totaal van de reserves steeg in 2012 van € 43,1 miljoen naar € 77,6 miljoen. Er is sprake van een reservetekort. Dit betekent dat het fonds nog niet over het wettelijk vereiste eigen vermogen beschikt. Dat vermogen bedraagt ultimo 2012 ruim € 160 miljoen.

3.10 Risico en beheersing

Risico's

Het fonds wordt bij het beheer van de pensioenverplichtingen en de financiering daarvan geconfronteerd met risico's. De belangrijkste doelstelling van het fonds is het nakomen van de pensioentoezeggingen. Voor het realiseren van deze doelstelling wordt gestreefd naar een toereikende solvabiliteit op basis van marktwaarde van de pensioenverplichtingen.

Risicomanagement

Het bestuur heeft ook in 2012 veel aandacht besteed aan risicomanagement.

Er is een werkgroep risicomanagement bestaande uit twee bestuursleden en de adviserend actuaris. Voorts is in het Investment Committee vooral aandacht besteed aan de financiële risico's.

In 2010 is een Risico Raamwerk vastgesteld. Daarin zijn alle risico's van het pensioenfonds beschreven en is aangegeven op welke wijze deze risico's kunnen worden beheerst en op welke wijze het monitoren van de risico's dient plaats te vinden. Het Risico Raamwerk is in januari 2011 besproken met het verantwoordingsorgaan. In 2011 heeft het bestuur verder gewerkt aan nadere invulling van het risico raamwerk en aan het uitvoeren van de acties die zijn afgesproken om tot een nog betere beheersing van de risico's te komen.

Vanaf het derde kwartaal van 2011 is aan de kwartaalrapportage die wordt opgesteld door de beleggingsadviseur een risicorapportage toegevoegd die inzicht geeft in de stand van zaken ten aanzien van alle financiële risico's.

Financieel crisisplan

Het bestuur heeft in april 2012 een Financieel crisisplan vastgesteld.

Het crisisplan maakt deel uit van de Actuariële en bedrijfstechnische nota van het fonds. Het crisisplan geeft een beschrijving van maatregelen die het bestuur op korte termijn effectief kan inzetten indien de dekkingsgraad zich bevindt of zeer snel beweegt richting kritische waarden, waardoor het realiseren van de doelstellingen van het fonds in gevaar komt.

Solvabiliteitsrisico

Het belangrijkste risico voor het fonds betreft het solvabiliteitsrisico, ofwel het risico dat het fonds niet beschikt over voldoende vermogen ter dekking van de pensioenverplichtingen. De solvabiliteit wordt gemeten zowel op basis van algemeen geldende normen als ook naar de specifieke normen welke door de toezichthouder worden opgelegd. Indien de solvabiliteit van het fonds zich negatief ontwikkelt, bestaat het risico dat het fonds de premie voor de onderneming en deelnemers moet verhogen en het risico dat er geen ruimte beschikbaar is voor eventuele indexatie van opgebouwde pensioenrechten.

Naast het solvabiliteitsrisico loopt het fonds nog diverse andere risico's, zoals risico's samenhangende met de beleggingen en andere financiële instrumenten en het verplichtingenrisico, ook wel actuariael risico genoemd.

Ten slotte loopt het fonds nog enkele andere niet-financiële risico's.

Beleggingsrisico's

Als gevolg van beleggingsactiviteiten wordt het fonds geconfronteerd met risico's gerelateerd aan financiële instrumenten en de markt waarin het fonds actief is.

Dit zogenaamde prijsrisico omvat de mogelijkheden voor winst of verlies en omvat het marktrisico, het kredietrisico en het valutarisico.

Marktrisico

Marktrisico is het risico van waardewijzigingen door de ontwikkeling van marktprijzen, die wordt veroorzaakt door factoren gerelateerd aan een individuele belegging, de uitgevende instelling of generieke factoren. Omdat alle beleggingen worden gewaardeerd tegen marktwaarde, zijn alle wijzigingen in marktomstandigheden direct zichtbaar in het beleggingsresultaat.

Het prijsrisico kan worden beperkt door diversificatie.

Het bestuur streeft in zijn beleid naar een grote spreiding over de verschillende beleggingscategorieën en regio's.

De exposure naar de zogenaamde PIIGS landen is klein.

De PIIGS landen zijn Portugal, Ierland, Italië, Griekenland en Spanje. Voor de beleggingen wordt uitsluitend gebruik gemaakt van beleggingsfondsen en binnen deze fondsen wordt door de vermogensbeheerders rekening gehouden met het verhoogde risico van deze landen.

Uitendoe 2012 was voor een bedrag van € 30,1 miljoen in deze landen belegd, dat is minder dan 3% van het totaal belegd vermogen.

Kredietrisico

Kredietrisico is het risico van financiële verliezen voor het fonds als gevolg van faillissement of betalingsonmacht van tegenpartijen waarop het fonds (potentiële) vorderingen heeft. Het programma inzake securities lending is volledig afgebouwd.

Liquiditeitsrisico

Liquiditeitsrisico is het risico dat beleggingen niet tijdig en/of niet tegen een aanvaardbare prijs kunnen worden omgezet in liquide middelen, waardoor het fonds op korte termijn niet aan zijn verplichtingen kan voldoen. Waar de overige risicocomponenten vooral de langere termijn betreffen (solvabiliteit), gaat het hierbij om de korte termijn. Het risico wordt beheerst door in het strategische en tactische beleggingsbeleid voldoende ruimte aan te houden voor de liquiditeitspositie. Vanaf 2011 wordt de aan het begin van het jaar ontvangen premie niet meer belegd, maar liquide gehouden om de uitkeringen en andere verplichtingen in de loop van het jaar te voldoen. In het kader van de rebalancing wordt voorts elk kwartaal door het bestuur beoordeeld hoeveel gelden liquide moeten worden gehouden voor de betaling van de pensioenuitkeringen in de daaropvolgende maanden. Gelet op de financiële positie van het fonds en de ontwikkelingen op de financiële markten is in 2012 aan het einde van elk kwartaal beoordeeld of er rebalancing zou moeten plaatsvinden.

Valutarisico

Vanaf oktober 2009 is het valutarisico volledig afgedekt met uitzondering van de valuta's in de opkomende markten (zie hiervoor bij hoofdstuk 3.8). Halverwege 2012 is de afdekking van het valutarisico teruggebracht tot 50%.

Renterisico

Het fonds is gevoelig voor wijzigingen in de marktrente omdat de duration van de beleggingen en de verplichtingen niet gelijk zijn.

In dit kader heeft het bestuur al in 2007 besloten om dit risico gedeeltelijk af te dekken door het afstemmen van een deel van de vastrentende beleggingen op de duration van de verplichtingen.

Dit besluit is in het eerste kwartaal van 2008 geëffectueerd, waarmee de duration van de verplichtingen voor 40% is afgedekt. In het najaar van 2008 is besloten tot een tweede stap waarmee de duration van de verplichtingen tot ongeveer 60% wordt afgedekt. Dit besluit is in januari 2009 geëffectueerd. Het bestuur heeft in principe besloten om het renterisico voor 80% af te dekken. In 2012 is een aantal keren beoordeeld of, op basis van de marktomstandigheden, deze laatste stap al zou moeten plaatsvinden.

Gelet op de lage rentestand is besloten om in 2012 nog niet over te gaan tot uitbreiding van de afdekking van het renterisico.

De feitelijke afdekking van het renterisico op basis van de marktwaarde en voorziening ultimo 2012 was 54,6%. Dit was net buiten de bandbreedte van + en - 5% van de gewenste afdekking van 60%. De oorzaak was de dip in de rentes in de laatste dagen van december 2012. Begin januari is gekeken of er aanpassingen nodig waren, maar omdat de rente toen weer was opgelopen, lag de afdekking weer binnen de bandbreedte en was geen aanpassing nodig.

Actuariële risico's

Met ingang van het boekjaar 2012 worden door het fonds de meest actuele prognosetafels AG 2012-2062 toegepast. In deze tafels is de sterftetrend op basis van recente waarnemingen verdisconteerd. Hierdoor wordt er voor het langlevensrisico van het fonds zwaarder gereserveerd dan voorheen.

Het bestuur heeft vastgesteld dat de fondsspecifieke correctiefactoren die worden toegepast op de prognosetafels nog steeds prudent zijn.

Overige relevante actuariële risico's zijn het overlijdens- en het arbeidsongeschiktheidsrisico.

Herverzekeringsrisico

Het fonds heeft ter dekking van risico's met betrekking tot overlijden en arbeidsongeschiktheid van de deelnemers herverzekeringscontracten gesloten bij Elips Life AG.

Vanaf 1 februari 2011 is het niet langer noodzakelijk om een eventuele vordering op de herverzekeraar lager te waarderen als de verzekeraar onvoldoende kredietwaardig is. Er heeft daarom geen afslag op de vordering op de herverzekeraar plaatsgevonden.

Operationeel risico

Operationeel risico is het risico vanwege de onjuiste afwikkeling van transacties, fouten in de verwerking van gegevens, het verloren gaan van informatie, fraude en dergelijke. Dergelijke risico's worden door het fonds beheerst door het stellen van hoge kwaliteitseisen aan de organisaties die bij de uitvoering betrokken zijn op gebieden zoals interne organisatie, procedures, processen en controles, kwaliteit geautomatiseerde systemen etc. Het bestuur voert periodiek gesprekken met haar uitvoerders waarin de voortgang en performance worden geëvalueerd.

De pensioenadministratie is uitbesteed aan Aon Hewitt. Met Aon Hewitt is een overeenkomst afgesloten waarin de werkzaamheden en performancenormen zijn beschreven in een Service Level Agreement. Periodiek vindt evaluatie plaats.

Aon Hewitt beschikt voor deze pensioenadministratie over een recente ISAE 3402 type II rapport. Ook alle vermogensbeheerders en de custodian BNY Mellon beschikken over een recent ISAE -of daarmee vergelijkbaar rapport.

Gevoeligheidsanalyse

Indien de risico's wijzigen zal dit effect hebben op de aanwezige en de vereiste dekkingsgraad.

Per 31 december 2012 is de aanwezige dekkingsgraad 108,2%.

De vereiste dekkingsgraad kan op basis van de feitelijke mix (115,4%) en op basis van de strategische mix (116,8%) vastgesteld worden. In onderstaande aannames zal voor elk afzonderlijk risico het effect op de aanwezige en vereiste dekkingsgraad worden beschreven.

Renterisico

Indien de rente daalt met 1%, zal dit een effect hebben op de voorziening pensioenverplichtingen en op de vastrente waarden. De voorziening pensioenverplichtingen stijgt met 19,4% en de renteafdekking bedraagt 60%. Dit betekent dat de dekkingsgraad daalt naar 100,4%. Een rentedaling van 1% heeft dus een daling van de dekkingsgraad met 7,8% tot gevolg.

De vereiste dekkingsgraad op basis van de feitelijke mix daalt van 115,4% naar 113,0%. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt doordat bij een stijging van de vastrente waarden het percentage vastrentende waarden hoger wordt ten opzichte van de gehele activa. Over vastrentende waarden wordt minder risico gelopen dan over bijvoorbeeld zakelijke waarden, hierdoor daalt de vereiste dekkingsgraad op basis van de feitelijke mix.

Zakelijke waarden risico

Indien de zakelijke waarden dalen met 5% zou dit betekenen dat de totale activa zou dalen met 1,8%. De voorziening pensioenverplichtingen zou niet beïnvloed worden door de daling van de zakelijke waarden. Dit betekent dat de dekkingsgraad zou dalen met 1,9% naar een dekkingsgraad van 106,3%.

De vereiste dekkingsgraad op basis van de feitelijke mix zal dalen van 115,4% naar 115,0%. Dit wordt veroorzaakt doordat bij een daling van de zakelijke waarden het percentage zakelijke waarden lager wordt ten opzichte van de gehele activa. Over zakelijke waarden wordt meer risico gelopen dan over bijvoorbeeld vastrentende waarden, hierdoor daalt de vereiste dekkingsgraad op basis van de feitelijke mix.

Valutarisico

Het pensioenfonds heeft voor € 84,9 miljoen beleggingen in opkomende markten en voor € 267,6 miljoen in ontwikkelde niet euro landen. Aangenomen wordt dat de beleggingen in opkomende markten niet zijn afgedekt en de beleggingen in ontwikkelde niet euro landen voor 50% zijn afgedekt. Dit betekent dat over € 218,7 miljoen van de beleggingen valutarisico wordt gelopen. Indien de valuta koersen met 5% zouden dalen, zouden de niet-euro beleggingen dalen met ongeveer € 10,9 miljoen. Dit heeft als gevolg hebben dat de dekkingsgraad daalt met 1,1% naar 107,1%. De vereiste dekkingsgraad op basis van de feitelijke mix blijft nagenoeg gelijk.

Grondstoffenrisico

Het pensioenfonds heeft geen belegd vermogen in grondstoffen, er is dus geen sprake van een grondstoffenrisico. Een daling of stijging van de grondstoffen heeft geen effect op de aanwezigheid of vereiste dekkingsgraad.

Kredietrisico

Een verhoging van de creditspread heeft invloed op de aanwezige dekkingsgraad doordat de waarde van de vastrentende portefeuille afneemt. De gewogen creditspread over de gehele portefeuille bedraagt 58 basispunten ultimo 2012. Indien de creditspread verdubbelt van 58 basispunten naar 116 basispunten, dan nemen de vastrentende waarden (64% feitelijke mix) ongeveer met 3,4% af. De aanwezige dekkingsgraad daalt naar ongeveer 105,8% bij verdubbeling van de creditspread.

De vereiste dekkingsgraad wijzigt ook indien de credit spread stijgt. Als de gewogen creditspread van de totale portefeuille verdubbelt naar 116 basispunten, stijgt de vereiste dekkingsgraad op basis van de strategische mix van 116,8% naar 116,9%. De vereiste dekkingsgraad op basis van de feitelijke mix blijft op 115,4%.

In onderstaande tabel zijn bovengenoemde cijfers terug te vinden

Scenario	Wijziging	Aanwezige dekkingsgraad	vereiste dekkingsgraad obv strategische mix	vereiste dekkingsgraad obv feitelijke mix
Oorspronkelijk scenario		108,2%	116,8%	115,4%
Rente risico	rente daalt 1%	100,4%	115,9%	113,0%
Zakelijke waarde risico	daling van de zakelijke waarde met 5%	106,3%	116,8%	115,0%
Valuta risico	daling van valutakoersen met 5%	107,1%	116,8%	115,4%
Grondstoffen risico	n.v.t.	108,2%	116,8%	115,4%
Krediet risico	Gewogen credit-spread totale portefeuille verdubbelt van 58 naar 116 basispunten	105,8%	116,9%	115,4%

Namens het bestuur,

John Sutherland, bestuurslid

René van Warmerdam, bestuurslid

Amstelveen, 13 juni 2013

Jaarrekening

4.1 Balans per 31 december (na resultaatverdeling) (x € 1.000)

Activa	2012	2011
A. Beleggingen voor risico pensioenfonds		
- Vastgoedbeleggingen	44.822	34.611
- Aandelen	330.934	328.550
- Vastrentende waarden	639.410	542.267
- Derivaten	4.119	0
<i>Totaal beleggingen voor risico pensioenfonds</i>	<i>1.019.285</i>	<i>905.428</i>
B. Beleggingen voor risico deelnemers		
- Vastgoedbeleggingen	0	343
- Aandelen	28.008	24.401
- Vastrentende waarden	37.796	32.439
- Overige beleggingen	10.729	9.325
<i>Totaal beleggingen voor risico deelnemers</i>	<i>76.533</i>	<i>66.508</i>
<i>Totaal beleggingen</i>	<i>1.095.818</i>	<i>971.936</i>
C. Vorderingen en overlopende activa		
- Te vorderen dividend en dividendbelasting	8	26
- Premies werkgever	3.886	4.306
- Vordering rekening-courant herverzekeraar	580	580
- Overige vorderingen	505	902
<i>Totaal vorderingen en overlopende activa</i>	<i>4.979</i>	<i>5.814</i>
D. Overige activa		
<i>Liquide middelen</i>	<i>7.754</i>	<i>7.585</i>
<i>Totaal activa</i>	<i>1.108.551</i>	<i>985.335</i>
Passiva	2012	2011
E. Stichtingskapitaal en reserves		
- Overige reserves	77.639	43.163
<i>Totaal Stichtingskapitaal en reserves</i>	<i>77.639</i>	<i>43.163</i>
F. Technische voorzieningen		
- Voorziening pensioenverplichtingen	945.919	858.046
- Overige technische voorzieningen	5.041	5.197
<i>Totaal technische voorzieningen</i>	<i>950.960</i>	<i>863.243</i>
G. Voorzieningen pensioenverplichtingen risico deelnemers	76.533	66.508
H. Herverzekeringen	0	223
I. Overige schulden en overlopende passiva	3.419	12.198
<i>Totaal passiva</i>	<i>1.108.551</i>	<i>985.335</i>

4.2 Staat van baten en lasten (x € 1.000)

	2012	2011
Baten		
A. Premiebijdragen van werkgevers en werknemers	24.433	31.675
B. Premiebijdragen risico deelnemers	5.051	5.693
C. Beleggingsresultaten risico pensioenfonds		
-Indirecte beleggingsopbrengsten	121.977	60.574
-Directe beleggingsopbrengsten	320	1.338
-Kosten van vermogensbeheer	- 1.078	- 856
<i>Totaal beleggingsresultaten risico pensioenfonds</i>	<i>121.219</i>	<i>61.056</i>
D. Beleggingsresultaten risico deelnemers	7.314	- 1.244
E. Overige baten	42	0
Totaal baten	158.059	97.180
Lasten		
F. Pensioenuitkeringen	- 22.516	- 21.428
G. Pensioenuitvoeringskosten	- 1.172	- 1.412
H. Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds		
• Pensioenopbouw	- 21.882	- 19.881
• Indexering en overige toeslagen	- 2.673	0
• Rentetoevoeging	- 13.680	- 9.823
• Onttrekking voor pensioenuitkeringen en uitvoeringskosten	22.748	21.703
• Wijziging marktrente	-61.576	- 114.341
• Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	415	4.631
• Overgang op nieuwe sterftetafels	- 8.767	0
• Wijziging actuariële grondslagen	0	9.683
• Resultaat op actuariële grondslagen	- 6	484
• Overige mutatie voorziening pensioenverplichtingen	- 2.296	- 1.199
<i>Totaal mutatie voorziening voor risico pensioenfonds</i>	<i>- 87.717</i>	<i>- 108.743</i>
I. Mutatie pensioenverplichtingen voor risico deelnemers	- 10.025	- 3.863
J. Baten en lasten herverzekerden	- 1.663	- 568
K. Saldo overdrachten van rechten	- 222	- 1.937
L. Overige lasten	- 268	- 228
Totaal lasten	- 123.583	- 138.179
Saldo van baten en lasten	34.476	- 40.999
Bestemming van het saldo van baten en lasten		
Overige reserves	34.476	-40.999

4.3 Kasstroomoverzicht

(x €. 1.000); directe methode

	2012	2011
Kasstroomen uit operationele activiteiten		
Ontvangsten		
Uitkeringen herverzekering inclusief resultaatendeling	0	962
Uitgaven		
Pensioenuitkeringen	- 22.415	- 21.226
Pensioenuitvoerings- en administratiekosten	- 1.172	- 1.445
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	-23.576	- 21.709
Kasstroomen uit financieringsactiviteiten		
Ontvangsten		
Bijdragen van werkgevers en werknemers	26.748	35.655
Directe beleggingsopbrengsten	320	1.338
Overgenomen pensioenverplichtingen	826	3.357
Uitgaven		
Kosten van vermogensbeheer	- 1.078	- 615
Overgedragen pensioenverplichtingen	- 1.049	- 5.295
Premies herverzekering	- 1.664	- 1.530
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten	24.243	32.910
Kasstroomen uit investeringsactiviteiten		
Ontvangsten		
Verkopen en aflossingen van beleggingen	629.040	246.629
Uitgaven		
Aankopen en verstrekkingen van beleggingen	- 629.118	- 255.350
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	-77	- 8.721
Koers-, omrekening- en overige verschillen	- 421	- 756
Mutatie in geldmiddelen	169	1.724

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling in de jaarrekening

Presentatie/uitvoering

De jaarrekening is opgesteld conform de Richtlijn RJ 610 Pensioenfondsen en Titel 9 BW 2.

Balans

Voorzover niet anders vermeld, worden activa en passiva gewaardeerd tegen nominale waarde; eventueel verminderd met een voorziening voor oninbaarheid.

Activa en passiva in vreemde valuta zijn omgerekend tegen de valutakoers per balansdatum. Valutatermijntransacties, die ultimo boekjaar nog niet zijn afgewikkeld, worden gewaardeerd op het verschil tussen contractkoers en de koers per balansdatum op de termijnmarkt voor termijncontracten met een looptijd die gelijk is aan de resterende looptijd van het termijncontract.

Aandelen/obligaties

De aandelen en obligaties worden gewaardeerd tegen marktwaarde. De aandelen en obligaties zijn beursgenoteerd, met uitzondering van de beleggingen in beleggingspools. De belangen in beleggingspools worden gewaardeerd tegen de indirecte actuele waarde, zijnde een afspiegeling van de koersen van de fondsen die in de betreffende beleggingspools zijn ondergebracht.

Onroerend goed fondsen

De beleggingen in onroerend goed beleggingsmaatschappijen worden beschouwd als indirecte beleggingen in onroerend goed en dienovereenkomstig in de balans gepresenteerd.

Deze beleggingen worden gewaardeerd tegen de slotkoersen van de laatste beursdag van het boekjaar. De koersen zijn aangeleverd door de vermogensbeheerder.

Derivaten

Dit betreft het saldo van de valutatermijncontracten die worden gewaardeerd tegen actuele waarde. De waardemutaties worden verantwoord onder de indirecte beleggingsopbrengsten.

Flexioen

De individuele flexioenrekeningen bij Robeco worden gewaardeerd tegen de slotkoersen van de onderliggende spaar- en beleggingsfondsen op de laatste beursdag in het boekjaar. De koersen zijn aangeleverd door Robeco.

Overige reserves

De algemene reserve betreft de reserve die niet voor een specifiek doel is bestemd.

Voorziening pensioenverplichtingen

De voorziening pensioenverplichtingen is berekend als het totaal van de contante waarde van de op de balansdatum over de verstreken diensttijd opgebouwde aanspraken van de (gewezen) deelnemers en de contante waarde van de ingegane pensioenen. De contante waarde is berekend op basis van de grondslagen en methoden uit de actuariële en bedrijfstechnische nota van het fonds.

Schattingswijziging

De voorziening pensioenverplichtingen primo jaar is berekend op basis van de door het Actuarieel Genootschap gepubliceerde Prognosetafel 2010-2060. De voorziening ultimo jaar is berekend op basis van de in september 2012 gepubliceerde Prognosetafel 2012-2062.

Zonder toepassing van de gewijzigde schattingsmethode met betrekking tot de toegepaste prognosetafel zou ultimo 2012 de voorziening ruim € 8,7 miljoen lager en het resultaat ruim € 8,7 miljoen hoger zijn geweest. Deze schattingswijziging heeft een impact van 0,9% op de dekkingsgraad per 31 december 2012.

Effect toepassing Ultimate Forward Rate (UFR)

Het totale effect op de voorziening van de wijziging van de rentetermijnstructuur (RTS) ultimo 2012 ten opzichte van ultimo 2011 is een stijging van de voorziening met € 61,5 miljoen (daling dekkingsgraad met 6,5%).

Het effect van de reguliere wijziging is + € 88,9 miljoen (daling van de dekkingsgraad met 9,4%) en het effect van de invoering van de UFR is - € 27,4 miljoen (stijging van de dekkingsgraad met 2,9%).

De belangrijkste grondslagen zijn de volgende:

- De voorziening is berekend op basis van de rentetermijnstructuur zoals maandelijks gepubliceerd door De Nederlandsche Bank (DNB). Ultimo 2012 bedroeg de van toepassing zijnde rente 2,43 % (ultimo 2011 2,75%). Ultimo 2012 is de gemiddelde rentetermijnstructuur UFR (Ultimate Forward Rate) van de laatste drie maanden gehanteerd.
- Sterftekansen: ontleend aan de prognosetafel 2012-2062 van het Actuarieel Genootschap, met toepassing van leeftijdsafhankelijke en fondsspecifieke correctiefactoren op de sterftekansen.
- Samenlevingsfrequentie: Er wordt uitgegaan van een leeftijdsafhankelijke samenlevingsfrequentie tot en met de leeftijd 65 jaar. Na 65 jaar neemt de samenlevingsfrequentie af met de sterftekansen van de partner.
- Wezenpensioen: ter financiering van het wezenpensioen is de voorziening voor partnerpensioen met 2% verhoogd voor niet-pensioengerechtigden.
- Kosten: ter dekking van toekomstige kosten is een opslag van 2% op de koopsommen en de voorziening pensioenverplichtingen gelegd. Daarnaast is jaarlijks voor kostendekking een opslag van 1% van de som van de pensioengrondslagen in de bijdragen van de aangesloten ondernemingen begrepen.

- De toeslagen op de pensioenaanspraken van actieve deelnemers zijn onvoorwaardelijk en worden gefinancierd vanuit de kostendekkende premie. De toeslagen op de pensioenaanspraken van gepensioneerde en gewezen deelnemers zijn voorwaardelijk en worden gefinancierd vanuit overrendement.

Uit hoofde van de aard van de financieringsovereenkomst bestaat geen achterstand in de financiering van de pensioenaanspraken over verstreken diensttijd.

Voorziening pensioenverplichtingen voor risico deelnemers

Dit betreft verplichtingen uit hoofde van de aanvullende oud Digital-regeling, de vanaf 1 januari 2009 geldende excedentregeling en de vanaf 1 januari 2010 geldende premiepensioenregeling.

Deze regelingen zijn voor rekening en risico van de deelnemers.

Wnw + AMT premies en overige voorzieningen

Onder deze post zijn opgenomen de vooruit ontvangen premies ten behoeve van de pensioendoorbouw van de medewerkers die in het kader van een vertrekregeling voor ouderen als omschreven in het Werk-naar-werk (WNW)– en Afscheid-met-toekomst-plan (AMT), sinds 1999 de aangesloten ondernemingen hebben verlaten. Daarnaast is ook een overige voorziening voor AOW compensatie opgenomen alsmede de voorziening voor zieken. De voorziening voor zieken wordt bepaald op twee maal de jaarlijkse risicopremie voor de herverzekering van het arbeidsongeschiktheidsrisico.

Staat van baten en lasten

Baten en lasten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. De beleggingen worden gewaardeerd tegen beurswaarde. De hieruit voortvloeiende ongerealiseerde beleggingsresultaten en de gerealiseerde beleggingsopbrengsten worden ten gunste of ten laste van het resultaat gebracht. Ten aanzien van de bepaling van de mutatie voorzieningen wordt verwezen naar de waarderingsgrondslagen van de betreffende balansposten.

4.5 Toelichting balans

Toelichting Activa

Ad A. Toelichting beleggingen voor risico pensioenfonds

Onroerend goed fondsen

	2012	2011
<i>Stand per 1 januari</i>	34.611	37.999
Aankopen	0	0
Verkopen	0	0
Waarderingsverschillen	10.211	- 3.388
<i>Stand per 31 december</i>	44.822	34.611

Aandelen

	2012	2011
<i>Stand per 1 januari</i>	328.550	352.647
Aankopen	207.861	239.956
Verkopen	- 250.841	- 243.096
Waarderingsverschillen	45.364	- 20.957
<i>Stand per 31 december</i>	330.934	328.550
<i>waarvan belangen in beleggingspools</i>	321.445	321.140

De relatief hoge bedragen zijn onder meer een gevolg van de beëindiging van het Europese aandelenmandaat bij State Street.

Vastrentende waarden

	2012	2011
<i>Stand per 1 januari</i>	542.267	447.883
Aankopen	417.694	1.405
Verkopen	- 396.128	0
Waarderingsverschillen	75.576	92.979
<i>Stand per 31 december</i>	639.410	542.267
<i>waarvan belangen in beleggingspools</i>	639.410	542.267

Het grote bedrag bij aankopen en verkopen van vastrentende waarden is een gevolg van de omzetting van de LDI-fondsen in een Qualified Investor Fund (QIF) in november 2012. Voorts is een deel van de Europese aandelenportefeuille halverwege het jaar omgezet in vastrentende waarden in opkomende markten.

Er wordt niet belegd in premiebijdragende ondernemingen

Derivaten

	2012	2011
<i>Stand per 31 december</i>	4.119	0

Het pensioenfonds maakt gebruik van valutatermijntransacties e.d. ter afdekking van valutarisico's van de beleggingen in buitenlandse valuta.

Per 31 december 2012 bedraagt de boekwaarde van valutatermijncontracten ten behoeve van beleggingen 4.119.

Ultimo 2012 was de procentuele verdeling van de beleggingen over de verschillende valuta als volgt: Euro 58%, Amerikaanse Dollar 9%, Britse Pond 33%. Het valutarisico is voor 50% afgedekt, met uitzondering van de valuta's in opkomende markten.

Ad B. Toelichting beleggingen voor risico deelnemers

Betreft beleggingen via Flexioenrekeningen bij Robeco

	2012	2011
<i>Stand per 1 januari</i>	66.508	62.645
Aankopen	5.802	8.640
Verkopen	- 3.091	- 3.533
Waarderingsverschillen	7.314	- 1.244
<i>Stand per 31 december</i>	76.533	66.508

Ad C. Toelichting Premies

	2012	2011
Premies werkgever	3.886	4.306

Dit betreft een vordering op de werkgever uit hoofde van de indexatie van de aanspraken van de actieve deelnemers per 1 januari 2013 resp. 1 januari 2012.

Ad C. Toelichting Overige vorderingen

	2012	2011
Vordering op herverzekeraar	355	623
Te ontvangen vanuit beëindigde securities lending	0	271
<i>Overige</i>	150	8
<i>Totaal</i>	505	902

Ad D. Toelichting Overige activa

Liquide middelen

	2012	2011
Rekening courant Royal Bank of Scotland (RBS)	2.549	7.484
Roparco zakelijke bankrekening	92	37
ABN AMRO Ondernemersdeposito	5.104	0
Liquide middelen bij vermogensbeheerders	9	64
<i>Totaal</i>	7.754	7.585

De liquide middelen bij de vermogensbeheerders zijn niet ter vrije beschikking van het fonds.

Toelichting passiva

Ad E. Toelichting stichtingskapitaal en reserves

Overige reserves

	2012	2011
Stand per 1 januari	43.163	84.162
Resultaatbestemming	34.476	- 40.999
Stand per 31 december	77.639	43.163

Het vereist eigen vermogen is 160.102 (zie ook meerjarenoverzicht op pagina 4).

Ad F. Toelichting technische voorzieningen

	2012	2011
Voorziening pensioenverplichtingen	945.919	858.047
Overige technische voorzieningen:		
Voorziening WNW en AMT	2.514	2.606
Voorziening AOW compensatie	160	151
Voorziening zieke werknemers	2.367	2.439
Totaal	950.960	863.243

De gemiddelde duration van de voorziening pensioenverplichtingen is 17,15 (2011: 17,65). De duration geeft aan in welke mate de voorzieningen gevoelig zijn voor wijziging van de rentetermijnstructuur. Hoe hoger de duration, des te gevoeliger de voorzieningen zijn voor renteveranderingen.

Ultimo 2012 is de aanwezige voorziening voor WNW ongeveer € 2,0 miljoen hoger dan de actuarieel benodigde voorziening. Een eventueel overschot of tekort wordt met de aangesloten ondernemingen verrekend.

De voorziening voor zieke werknemers betreft een voorziening voor de toekomstige schadelast voor het fonds voor deelnemers die op 31 december 2012 ziek zijn.

Onder de activa is een vordering opgenomen op de herverzekeraar omdat de arbeidsongeschiktheidsrisico's volledig zijn herverzekerd. Vanaf 2011 is op deze vordering geen kredietafslag meer toegepast.

Voorts zijn in de voorziening pensioenverplichtingen vanaf boekjaar 2009 de ontvangen risicopremies voor de arbeidsongeschiktheidsverzekering in de excedentregeling opgenomen. De gedragslijn is om de voorziening pensioenverplichtingen te verhogen met tweemaal de risicopremie voor de arbeidsongeschiktheidsverzekering in de excedentregeling.

De overige technische voorzieningen zijn overwegend langlopend.

Het mutatieoverzicht voor de voorziening pensioenverplichtingen is als volgt:

	2012	2011
Stand technische voorzieningen 1 januari	863.243	754.500
Pensioenopbouw	21.882	19.881
Indexering en overige toeslagen	2.673	0
Intresttoevoeging	13.680	9.823
Onttrekking voor pensioenuitkeringen	- 22.748	- 21.703
Wijziging marktrente	61.576	114.341
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	- 415	- 4.631
Overgang op nieuwe sterftetafels	8.767	0
Wijziging actuariële grondslagen	0	- 9.683
Resultaat op kanssystemen	6	- 484
Overige mutatie voorziening pensioenverplichtingen	2.296	1.199
Totaal	950.960	863.243

De voorziening kan als volgt worden uitgesplitst:

	2012	2011
Actieven en arbeidsongeschikten	288.928	290.543
Gewezen deelnemers (slapers)	284.376	259.208
Pensioengerechtigden	356.689	313.492
Overige 1)	20.967	0
Totaal	950.960	863.243

1) De overige voorziening bestaat uit een voorziening voor toekomstige kosten en een voorziening voor zieken, conform de actuariële rapportage

Ad G. Toelichting voorziening pensioenverplichtingen voor risico deelnemers

Dit betreft het totaal van de flexioenrekeningen bij Robeco
Het verloop van deze voorziening kan als volgt worden uitgesplitst:

	2012	2011
Flexioenrekeningen bij Robeco ultimo vorig boekjaar	66.508	62.645
Spaarbijdragen	5.051	5.770
Overgenomen pensioenverplichtingen	750	2.864
Overgedragen pensioenverplichtingen	- 188	- 665
Opheffingen in verband met pensionering	- 2.825	- 2.868
Beleggingsopbrengsten	7.314	- 1.244
Overige mutaties	- 76	6
Flexioenrekeningen ultimo boekjaar	76.533	66.508

Ad H. Toelichting herverzekeringen

Dit betreft de rekening-courant schuld aan de risicoherverzekeraar

	2012	2011
Rekening-courant schuld aan Elips	0	223

Ad I. Toelichting overige schulden en overlopende passiva

	2012	2011
Rekening-courant werkgever	1.801	2.122
Beheerloon	369	231
Accountants-, actuaris- en administratiekosten	279	268
Derivaten	0	8.112
Nog te verwerken waardeoverdrachten	0	41
Overige	970	1.424
Totaal	3.419	12.198

De derivaten betreft in 2011 een ongerealiseerd verlies op het valuta-afdekking programma zoals dat voor het fonds wordt uitgevoerd door State Street Global Advisors.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Het pensioenfonds heeft een overeenkomst voor de uitvoering van de pensioenadministratie afgesloten met Aon Hewitt in Amsterdam.

De looptijd van de overeenkomst is van 1 januari 2009 tot en met 31 december 2013.

De jaarlijkse kosten voor administratie en bestuursondersteuning in dit contract zijn begroot op € 575.865,-- (excl. btw, niveau 2012).

Een Service Level Agreement maakt onderdeel uit van deze overeenkomst.

Verbonden partijen

De aangesloten ondernemingen en de bestuursleden van het pensioenfonds zijn aan te merken als verbonden partijen

4.6 Toelichting staat van baten en lasten

Toelichting Baten

Ad A. Premiebijdragen van werkgevers en werknemers

De verdeling van de bijdragen kan als volgt worden weergegeven.

			Totaal 2012	Totaal 2011
	werkgevers	werknemers		
Basisregeling	20.911	3.172	24.083	31.205
Risicopremies excedent	217	0	217	256
Extra inkoop rechten	133	0	133	214
Totaal	21.261	3.172	24.433	31.675

De kostendekkende premie in 2012 bedroeg € 32,4 miljoen . De gedempte premie bedroeg € 26,9 miljoen. De minimaal te ontvangen premie bedroeg € 29,5 miljoen (inclusief premies risico deelnemers). Dit is gelijk aan de feitelijke premie.

In de werkgeverspremie voor de basisregeling is een bate opgenomen ad € 3,9 miljoen in verband met de indexatie van de pensioenaanspraken van actieve deelnemers per 1 januari 2013.

Voorts is in de kostendekkende premie een bedrag van € 0,5 miljoen opgenomen voor inkoop van VPL-rechten.

Ad B. Premiebijdragen risico deelnemers

De verdeling van de bijdragen kan als volgt worden weergegeven.

			Totaal 2012	Totaal 2011
	Werkgevers	werknemers		
Excedentregeling	1.566	959	2.525	3.639
Premiepensioenregeling	1.541	985	2.526	2.054
Totaal	3.107	1.944	5.051	5.693

Ad C. Beleggingsresultaten risico pensioenfondsen

De beleggingsopbrengsten betreffen.

			Totaal 2012	Totaal 2011
	Direct	Indirect		
Aandelen	37	45.365	45.402	- 20.956
Obligaties	0	75.575	75.575	92.979
Onroerend goed fondsen	0	10.211	10.211	- 3.388
Overig 1)	283	- 9.174	- 8.891	- 6.723
Subtotaal	320	121.977	122.297	61.912
Kosten van vermogensbeheer			- 1.078	- 856
Totaal			121.219	61.056

1) Dit betreft onder meer de ontvangen rente op de liquide middelen en de resultaten met betrekking tot afdekking van het valutarisico.

Ad D. Beleggingsresultaten risico deelnemers

Dit betreft het ongerealiseerde resultaat op de flexioenrekeningen bij Robeco

	2012	2011
Indirecte ongerealiseerde opbrengsten	7.314	- 1.244

Ad E. Overige baten

	2012	2011
Correctie uitkeringen en loonheffing voorgaande jaar	42	0

Toelichting Lasten

Ad F. Pensioenuitkeringen

	2012	2011
Ouderdomspensioen	20.106	19.098
Nabestaandenpensioen	1.868	1.708
Wezenpensioen	159	161
Arbeidsongeschiktheidspensioen	383	461
Totaal pensioenuitkeringen	22.516	21.428

Ad G. Pensioenuitvoeringskosten

Deze kunnen als volgt worden gespecificeerd.

	2012	2011
Administratiekosten en bestuursondersteuning	666	701
Adviseurskosten	277	408
Accountantskosten	46	49
Actuariële certificering	30	24
Communicatie met deelnemers	57	77
ALM-studie, BTW-advisering	8	1
Opleidingskosten	9	7
Overige kosten	79	145
Totaal	1.172	1.412

Personeelskosten

Het pensioenfonds had per 31 december 2012 geen medewerkers in dienst.

Ad H. Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds

De verschillende componenten van deze mutatie zijn al vermeld in de rekening van baten en lasten.

Ad I. Mutatie pensioenverplichtingen voor risico deelnemers

Deze mutatie betreft de mutatie van het saldo van de flexioenrekeningen bij Robeco.

Ad J. Baten en lasten herverzekeren

Dit betreft de netto premies voor de herverzekering van risico's van overlijden en arbeidsongeschiktheid van de deelnemers na aftrek van de uitkeringen en resultatendeling.

	2012	2011
Premies boekjaar	-1.663	- 1.530
Resultatendeling boekjaar	0	0
Correctie voorgaande jaren	0	543
Uitkeringen boekjaar	0	419
Totaal	-1.663	- 568

Ad K. Saldo overdrachten van rechten

Het saldo is als volgt ontstaan.

	2012	2011
Overgenomen pensioenverplichtingen	826	3.357
Overgedragen pensioenverplichtingen	- 1.048	- 5.294
Totaal	- 222	- 1.937

Ad L. Overige lasten

Dit betreft.

	2012	2011
Afname van de vordering op de herverzekeraar in verband met de voorziening voor zieken	- 268	- 228

Gebeurtenissen na balansdatum

Hierna worden enkele belangrijke ontwikkelingen vermeld die zich na afloop van het verslagjaar hebben voorgedaan.

Evaluatie herstelplan

Begin februari 2013 heeft het fonds de formele evaluatie van het herstelplan per 31 december 2012 ingediend bij DNB. Uit deze evaluatie blijkt dat het fonds op dat moment iets voor liep op het herstelplan. Er werd ultimo 2012 volgens het herstelplan een dekkinggraad verwacht van 106,6% terwijl de inschatting van de dekkinggraad op dat moment 109,1% bedroeg.

De dekkinggraad ultimo 2012 kwam op basis van de definitieve cijfers uit op 108,2%,

Namens het bestuur,

John Sutherland, bestuurslid

René van Warmerdam, bestuurslid

Amstelveen, 13 juni 2013

5. Overige gegevens

5.1 Vaststelling

Het bestuur van Stichting Pensioenfonds Hewlett-Packard Nederland heeft de jaarrekening 2012 vastgesteld op 13 juni 2013.

5.2 Resultaatbestemming

Voorgesteld wordt om het saldo van baten en lasten ten gunste van de overige reserves te brengen. Dit voorstel is reeds in de jaarrekening verwerkt.

5.3 Uitvoeringsovereenkomst met de werkgevers

De kostendekkende premie vormt de basis voor de door de aangesloten ondernemingen verschuldigde bijdragen. Deze kostendekkende premie bestaat uit de volgende onderdelen:

1. de lasten van inkoop van de door de deelnemers in het boekjaar verworven aanspraken, inclusief de inkoop uit de zogenaamde VPL-regeling;
2. de lasten van de toeslagen op de opgebouwde aanspraken van de deelnemers op 1 januari van het boekjaar;
3. de lasten verbonden aan mutaties in het deelnemersbestand door mutaties, zoals toe- en uittreding, wijziging parttimegraad, correcties;
4. de risicopremies voor partner-, wezen- en arbeidsongeschiktheidspensioenen;
5. vermeerderd met de ultimo het voorafgaande jaar vereiste solvabiliteitsopslag voor het in stand houden van het vereiste eigen vermogen;
6. de bijdragen aan de beschikbare premieregelingen volgens de geldende pensioenpremiestaffels;
7. vermeerderd met een opslag van 1% van de pensioengrondslag ter dekking van de uitvoeringskosten;

De door de aangesloten ondernemingen verschuldigde bijdragen zijn gelijk aan de kostendekkende premie.

De financiële positie van het pensioenfonds kan voor het bestuur aanleiding zijn om de verschuldigde bijdrage aan te passen.

De geldende methodiek om de premie van de aangesloten ondernemingen vast te stellen, is vastgelegd in de Abtn van het fonds.

5.4 Samenvatting rapport Visitatiecommissie

Met de invoering van de Pensioenwet zijn nadere eisen gesteld aan het interne toezicht bij pensioenfondsen. Zo is bepaald dat tenminste één maal in de drie jaar een visitatie bij een pensioenfonds moet plaatsvinden. Het bestuur van de Stichting Pensioenfonds Hewlett-Packard Nederland (het Fonds) heeft in verband daarmee met VCHolland een afspraak gemaakt voor de uitvoering van een vervolgvizitatie in 2012. De eerste visitatie, die eveneens door leden van VCHolland is uitgevoerd, vond plaats in 2009. De visitatiecommissie heeft op 13 december 2012 haar rapport met het bestuur van het Fonds besproken. De reactie van het bestuur is in het definitieve rapport verwerkt. In deze samenvatting zijn de belangrijkste aanbevelingen van de visitatiecommissie opgenomen.

In het algemeen beoordeelt de visitatiecommissie (het wettelijk kader in aanmerking genomen) het functioneren van het bestuur als goed.

De visitatiecommissie beveelt het bestuur aan de gevolgen van het gesloten karakter van de basisregeling regelmatig in beeld te brengen. Ten aanzien van de uitvoeringskosten beveelt de commissie aan deze scherp te bewaken en de (integrale) kosten van het pensioen- en vermogensbeheer te bepalen en op de door de Pensioenfederatie voorgestelde wijze in het jaarverslag te vermelden.

Het bestuur heeft de governance van het Fonds op een adequate wijze vorm gegeven. Het Fonds voorziet in een vertegenwoordiger van de gepensioneerden in het bestuur als in een deelnemersraad en een verantwoordingsorgaan. Ten aanzien van het creëren van personele unies van leden van deelnemersraad en verantwoordingsorgaan beveelt de visitatiecommissie het bestuur aan aandacht te hebben voor de verschillen in rollen en de afwegingen terzake in de notulen goed vast te leggen.

Ook beveelt de commissie het bestuur aan zijn (mede)verantwoordelijkheid voor de deskundigheidsbevordering van deelnemersraad en verantwoordingsorgaan met deze partijen te bespreken.

In dat kader doet de commissie de aanbeveling de leden van het Verantwoordingsorgaan en de Deelnemersraad te laten deelnemen aan de permanente educatie activiteiten.

De commissie doet voorts de (algemene) aanbeveling statutair te voorzien in de mogelijkheid een bestuurslid te schorsen of te ontslaan bij niet functioneren.

Ook beveelt de commissie aan de taken en bevoegdheden van de communicatieadviescommissie vast te leggen in bijvoorbeeld een reglement. Tenslotte beveelt de commissie het bestuur aan – in overleg met alle stakeholders - te voorzien in een expliciete missie, visie en strategie voor het Fonds.

Het bestuur heeft aandacht voor de noodzakelijke deskundigheid binnen het bestuur, zowel individueel als collectief. De commissie beveelt aan statutair te verankeren dat niet tot benoeming van een (nieuw) voorgedragen bestuurslid wordt overgegaan indien deze niet voldoet aan de profielschets.

Op beleggingsgebied kent het Fonds een gestructureerde aanpak en is sprake van een transparante relatie tussen de beleggings- en risicostrategie.

De visitatiecommissie is op basis van haar onderzoek tot de conclusie gekomen dat met betrekking tot het risicobeleid eveneens sprake is van een structureel beleid. De commissie beveelt wel aan een overkoepelende risicoattitude te bepalen waaraan alle individuele risico's kunnen worden getoetst. De missie, visie en strategie kan daarbij het uitgangspunt vormen. De commissie beveelt het bestuur voorts aan in de risicorapportage gevoeligheidsanalyses mee te nemen van de ontwikkeling van de diverse risico's onder verschillende scenario's. Ook beveelt de commissie aan een kritische beschouwing te wijden aan de haalbaarheid van het huidige ambitieniveau.

Het Fonds heeft op een goede wijze invulling gegeven aan het communicatiebeleid. De visitatiecommissie beveelt wel aan het bestaan en de samenstelling van de adviescommissie communicatie te vermelden in de ABTN en het jaarverslag.

Ook beveelt de commissie aan een (samenvatting van de) Verklaring inzake de beleggingsbeginselen op te nemen in jaarverslag.

De visitatiecommissie beveelt voorts aan in de communicatie met de deelnemers aandacht te schenken aan de gevolgen van met name de financiële risico's die het Fonds (en alle betrokkenen) loopt.

Tenslotte beveelt de commissie aan - gezien de turbulentie op het gebied van pensioenen - op een meer reguliere basis de website van het Fonds te benutten om informatie aan de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden te verstrekken.

De visitatiecommissie,
Wim de Bruijn
Henk Hanneman
John Ruben

5.5 Oordeel Verantwoordingsorgaan

Het Verantwoordingsorgaan bestaat uit gelijk verdeelde vertegenwoordigingen van actieve deelnemers, pensioengerechtigden en vertegenwoordigers van de werkgever. Dit is het zesde jaar na de instelling in 2008 waarin het Verantwoordingsorgaan van het Hewlett-Packard pensioenfonds haar oordeel geeft. Het Verantwoordingsorgaan handelt onafhankelijk. Het oordeel van het Verantwoordingsorgaan met de reactie daarop van het Bestuur wordt altijd gelijktijdig met het jaarverslag gepubliceerd.

Verantwoording dient te worden afgelegd over het beleid en de wijze waarop het is gevoerd en over de naleving van de "Principes voor goed Pensioenfondsbestuur". Bij de verantwoording door het Pensioenfondsbestuur let het Verantwoordingsorgaan of het door het Bestuur uitgevoerde beleid en de beleidskeuzes voor de toekomst en haar beleid dusdanig heeft uitgevoerd dat met de belangen van verschillende partijen verstandig is omgegaan en daar ook op een evenwichtige wijze rekening mee is gehouden.

Oordeel Verantwoordingsorgaan

Het Verantwoordingsorgaan heeft 2 bijeenkomsten gehad met het Bestuur. Gebruikmakend van de beschikbare informatie, waaronder het concept jaarverslag en besproken informatie tijdens de bijeenkomsten met het Bestuur, komt het Verantwoordingsorgaan tot het hieronder weergegeven oordeel. Het oordeel van het Verantwoordingsorgaan is onder voorbehoud van wijzigingen in concepten en onder voorbehoud van een door de accountant af te geven "verklaring".

Bevindingen

1. Naast een oordeel over het handelen van het Bestuur heeft het Verantwoordingsorgaan ook het recht advies uit te brengen; dit laatste is gedaan over de volgende onderwerpen:
 - o Communicatieplan en beleid
 - o Vergoedingsregeling
 - o Vorm, inrichting en samenstelling van het interne toezicht.
2. De ingeslagen weg van risicobeheersing van de gehele beleggingsportfolio werpt zijn vruchten af. Er wordt in termen van scenario's gedacht waarbij het investment committee voor een gedegen advies zorgt.
3. De administratie en afhandeling van wijzigingen bij externe uitvoerders is conform de eisen uitgevoerd.
4. Er is inzicht gegeven over het beleid en het besluitvormingsproces.
5. De indexatie is conform het beleid toegekend.
6. Conform de statuten is een nieuw lid benoemd.
7. De ter advisering voorgenomen besluiten en motivering van de uiteindelijke besluiten zijn op een verantwoorde wijze door het Bestuur of haar adviseurs toegelicht.

8. Het Bestuur heeft in juli 2012 het Verantwoordingsorgaan advies gevraagd over het communicatieplan. Het Verantwoordingsorgaan heeft hier over advies uitgebracht.
9. Het Bestuur heeft, in augustus 2012, het Verantwoordingsorgaan geïnformeerd over doorgevoerde aanpassingen van het beleggingsbeleid m.b.t de beleggingsportefeuille en valuta afdekking.
10. Het Bestuur heeft, in oktober 2012, het Verantwoordingsorgaan geïnformeerd over de veranderingen binnen het bestuur m.b.t de samenstelling.
11. Het Bestuur heeft in een gezamenlijke vergadering in februari 2013 een toelichting gegeven op de voortgang en status van het communicatieplan, doelstellingen 2013, deskundigheidsplan, visitatie commissie en risico rapportage.

Oordeel over het handelen van het Bestuur

1. Het deskundigheidsplan is gericht op de aansluiting van de deskundigheid bij wat nodig is voor het goed besturen van het pensioenfonds. Het Bestuur is erin geslaagd hier continue aandacht en uitvoering aan te geven.
2. Het Bestuur heeft zich bezig gehouden met haar functioneren en hoe dit kan worden verbeterd, niet alleen door zelf reflectie maar ook door belanghebbenden te informeren.
3. Het ingezette communicatie beleid zorgt ervoor dat deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden op een begrijpelijke wijze zijn ingelicht over de pensioenresultaten en andere relevante veranderingen.
4. De inzichtelijkheid en transparantie zijn vergroot; de uitvoeringskosten geven nu een beeld van de totale kosten per deelnemer.
5. De dialoog tussen het Bestuur en het Verantwoordingsorgaan heeft een positief karakter.

Aanbevelingen

1. De governance en deskundigheid zijn in 2012 door het Bestuur verder verbeterd; dit blijft te allen tijde een punt van aandacht. De deskundigheid dient te worden geborgd en het Bestuur dient pro-actief zorg te dragen voor successieplanning ten aanzien van bestuursleden.
2. De lange termijn effecten van het sluiten van de pensioenregeling moeten verder worden verduidelijkt, er moet oog zijn voor de lange termijn, mede gelet op de keuze van het Bestuur voor het UFR principe.
3. Het Verantwoordingsorgaan kijkt uit naar de resultaten van de aanbevelingen uit het rapport van de visitatie commissie en de terugkoppeling over de resultaten van het communicatieplan.

4. Voorzover het Verantwoordingsorgaan heeft kunnen beoordelen heeft het Bestuur van het pensioenfonds gedurende 2012 gehandeld conform de "De principes voor goed Pensioenfonds bestuur". Het Verantwoordingsorgaan oordeelt dan ook positief over het jaar 2012.

Amstelveen, 7 juni 2013

Voorzitter

Secretaris

H. Daniels

G.P.M. van Zelst

Reactie van het bestuur op het oordeel van het verantwoordingsorgaan

Het bestuur heeft met belangstelling kennis genomen van het oordeel van het Verantwoordingsorgaan over 2012.

Ten aanzien van de aanbevelingen van het Verantwoordingsorgaan onderschrijft het bestuur volledig de aandacht die wordt gevraagd voor goede governance, deskundigheid, communicatie en de lange termijn effecten van het sluiten van de middelloonpensioenregeling voor nieuwe deelnemers.

Met betrekking tot de opmerking van het Verantwoordingsorgaan over de keuze van het bestuur voor het UFR principe, wil het bestuur benadrukken dat ten aanzien van de rapportageverplichtingen naar De Nederlandsche Bank (DNB) het gebruik van de UFR (Ultimate Forward Rate) verplicht is voor de berekening van de dekkingsgraad. Om verwarring te voorkomen heeft het bestuur besloten om de op deze wijze berekende dekkingsgraad in alle communicatie-uitingen te gebruiken en geen alternatieve berekeningen van de dekkingsgraad uit te voeren.

Het bestuur bedankt het Verantwoordingsorgaan voor de inzet en tijd die de betrokkenen aan het Pensioenfonds hebben besteed, alsmede voor de voortgezette goede samenwerking in 2012, de uitgebrachte adviezen en het positieve oordeel

5.6 Actuariële verklaring

Opdracht

Door Stichting Pensioenfonds Hewlett-Packard Nederland te Amstelveen is aan Towers Watson Netherlands B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het verslagjaar 2012.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds.

Voor de toetsing van de fondsmiddelen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

In overeenstemming met de richtlijn 'Samenwerking tussen accountant en actuaris ter zake van de controle van verantwoordingen van verzekeringsinstellingen' heeft de accountant van het pensioenfonds mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid en de volledigheid van de administratieve basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn oordeelsvorming van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht:

- heb ik ondermeer onderzocht of de technische voorzieningen, het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen toereikend zijn vastgesteld; en
- heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van het pensioenfonds.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten. Ik heb mij een oordeel gevormd over de waarschijnlijkheid waarmee het pensioenfonds de tot balansdatum aangegane verplichtingen kan nakomen, mede in aanmerking nemend het financieel beleid van het pensioenfonds.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken, en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

De technische voorzieningen zijn, overeenkomstig de beschreven berekeningregels en uitgangspunten, als geheel gezien, toereikend vastgesteld.

Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum lager dan het wettelijk vereist eigen vermogen, maar niet lager dan het wettelijk minimaal vereist eigen vermogen. Gemeten naar de wettelijke maatstaf is ten aanzien van de verplichtingen, aangegaan tot balansdatum, sprake van een reservetekort.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet, met uitzondering van artikel 132 (vereist eigen vermogen).

De vermogenspositie van Stichting Pensioenfonds Hewlett-Packard Nederland is naar mijn mening niet voldoende, vanwege het reservetekort.

Purmerend, 13 juni 2013

drs. B.A. Weijers AAG

verbonden aan Towers Watson Netherlands B.V.

5.7 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het Bestuur van Stichting Pensioenfonds Hewlett-Packard Nederland

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening 2012 van Stichting Pensioenfonds Hewlett-Packard Nederland te Amstelveen gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2012, de staat van baten en lasten over 2012 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van het pensioenfonds is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW). Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet ten doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van het pensioenfonds. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door het bestuur van het pensioenfonds gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van Stichting Pensioenfonds Hewlett-Packard Nederland per 31 december 2012 en van het resultaat over 2012 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge Artikel 2:393 lid 5 onder e en f BW vermelden wij dat ons geen tekortkomingen zijn gebleken naar aanleiding van het onderzoek of het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig Titel 9 Boek 2 BW is opgesteld, en of de in artikel 2:392 lid 1 onder b tot en met h BW vereiste gegevens zijn toegevoegd. Tevens vermelden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 BW.

Zwolle, 13 juni 2013

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. drs. H. Elgersma RA